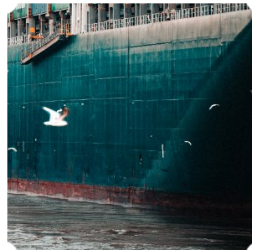
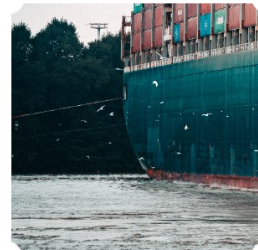
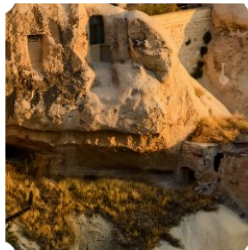
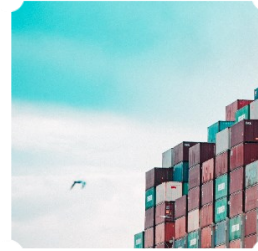
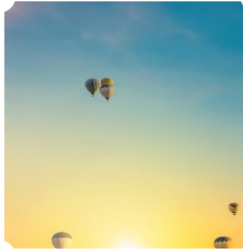

2025 - II

Sektörel Güncel Gelişmeler

Türkiye İş Bankası
İktisadi Araştırmalar Bölümü

İçindekiler

Enerji

3

İnşaat ve Konut

6

Otomotiv

9

Demir Çelik

12

Lojistik

15

Tekstil ve Hazır Giyim

18

Perakende

20

Beyaz Eşya

22

Turizm

24

Tarım

26

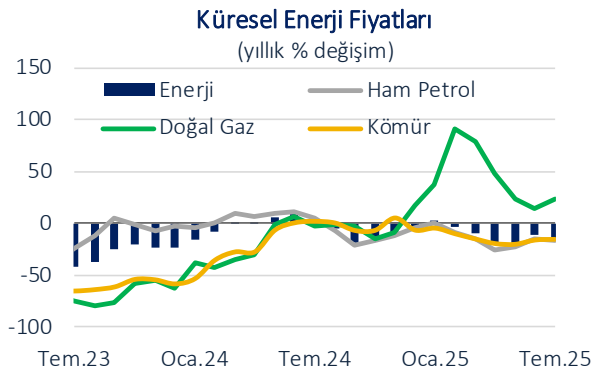
Elektrik Üretimi (yıllık % değişim)		Elektrik Tüketici Fiyatı (yıllık % değişim)		Elektrik Üretici Fiyatı (yıllık % değişim)		Küresel Enerji Fiyatları (yıllık % değişim)	
2024	6,5	2024	15,2	2024	2,2	2024	-5,1
2025 Ç1	1,1	2025 Ç1	47,5	2025 Ç1	24,1	2025 Ç1	-3,2
2025 Ç2	2,2	2025 Ç2	85,6	2025 Ç2	21,0	2025 Ç2	-16,4

2024 yılının ortasından itibaren düşüş eğilimine giren enerji fiyatları, küresel ekonomik aktiviteye yönelik endişeler ve gümrük vergilerinin yarattığı belirsizliklerin etkisiyle bu yılın ikinci çeyreğinde de aşağı yönlü hareketini sürdürmüştür. Dünya Bankası'nın petrol, doğal gaz ve kömür fiyatları ile oluşturduğu enerji fiyat endeksi yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %16,4 gerilemiştir. Diğer taraftan, ABD'nin diğer ülkeler ile sağladığı ticaret anlaşmaları sonucu enerji fiyatlarında sınırlı yükselişler takip edilmektedir. Temmuz ayında enerji fiyat endeksi 2. çeyreğe göre %4,1 yükselmesine karşın uzun vadeli ortalamalarının altında seyretmeye devam etmektedir.

Küresel petrol fiyatlarında yılın ikinci çeyreğinde özellikle İsrail-İran çatışmalarının etkisiyle belirgin dalgalanmalar yaşanmıştır. Özellikle Nisan sonu ve Mayıs başında artan ticari endişelerin etkisiyle petrol fiyatlarında hızlı bir düşüş görülmüştür. OPEC+ grubu piyasaların zayıf seyrettiği bu dönemde Haziran ayı için günlük 411 bin varillik ikinci bir üretim artışı açıklayarak daha önce Ekim 2025'te ulaşılması planlanan üretim seviyesini öne çekmiş, Ağustos toplantısında da günlük üretimde 547 bin varil artış kararı almıştır. Talebe yönelik endişelerin arttığı bu dönemde uygulanan arz artışı neticesinde Mayıs ayında Brent, Texas ve Dubai petrolerinden oluşan Dünya Bankası petrol endeksi 62,7 seviyesine gerileyerek 2021 yılının Şubat ayından bu yana en düşük seviyesine gerilemiştir. Öte yandan, söz konusu endeks görece azalan belirsizliklerin destekleyici etkisiyle Temmuz ayında 69,2 USD bandına yükselmesine rağmen son yıllardaki ortalamasının oldukça altında seyretmektedir.

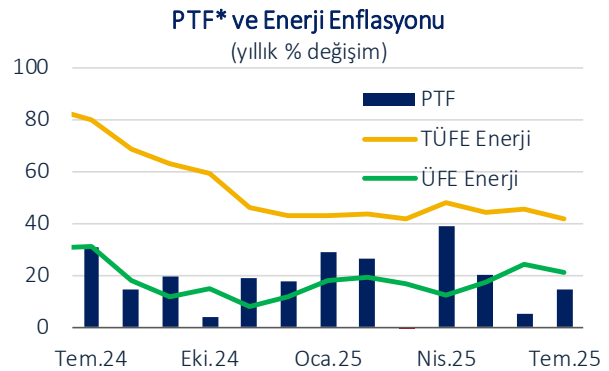
Küresel doğalgaz fiyatları yılın ilk çeyreğinde keskin yükselişin ardından ikinci çeyrekte düşüş eğilimine girmiştir. Özellikle Nisan ve Mayıs aylarında Avrupa'da mevsim normallerinin üzerinde seyreden hava sıcaklıkları talebi düşürmüştür. Öte yandan, Haziran ayında yüksek hava sıcaklıklarına bağlı elektrik üretiminde yaşanan artış piyasalarda sınırlı da olsa yukarı yönlü bir baskı oluşturmıştır. Dünya Bankasının Avrupa, Japonya ve Amerika doğalgazlarından oluşturduğu fiyat endeksi yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %18,9 değer kaybetse de yıllık bazda %27,6 yükselmesi dikkat çekmiştir.

Küresel kömür fiyatlarındaki düşüş eğilimi bu yılın ikinci çeyreğinde de devam etmiştir. Çin ve Hindistan başta olmak üzere Asya kıtasının yüksek kalorili kömüre yönelerek düşük kalorili kömür ithalatını sınırlandırmasının etkisiyle Avustralya kömürünün fiyatı yılın ikinci çeyreğinde ilk çeyreğe göre %5,3 azalış kaydetmiştir. Öte yandan yaz döneminde artan elektrik talebinin etkisiyle Temmuz ayında fiyatlarda kısmi bir toparlanma görülmüştür.

Kaynak: Dünya Bankası

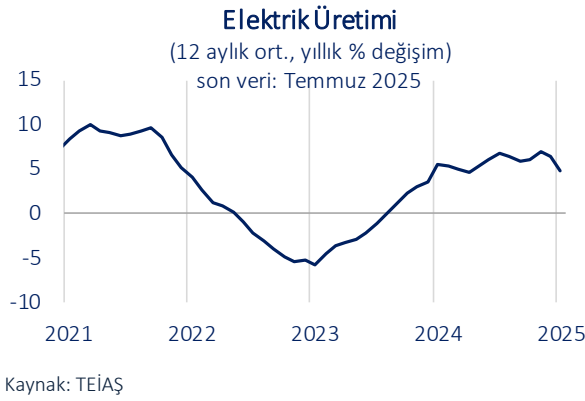
*Piyasa Takas Fiyatı

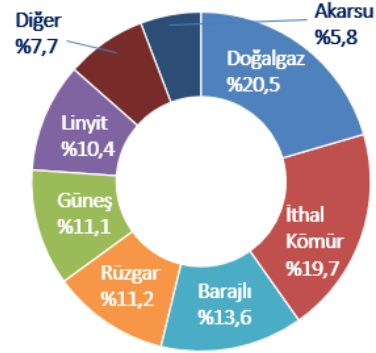
Kaynak: TÜİK, EPIAŞ

Yurt içinde enerji fiyatları 2025 yılında küresel eğilimlerin aksine yükseliş eğilimine devam etmektedir. Ağustos ayı itibarıyla özel kapsamlı TÜFE göstergelerindeki enerji fiyatlarında yıllık ve aylık bazda sırasıyla %0,6 ve %32,8 artış görülmüştür. Yİ-ÜFE göstergeleri içerisindeki enerji fiyatlarında da benzer şekilde aylık ve yıllık bazda sırasıyla %6,4 ve %24,8 artış yaşanmıştır. Ayrıca, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) tarafından yapılan açıklamaya göre 2 Temmuz 2025’den itibaren geçerli olmak üzere nihai doğal gaz satış fiyatları sanayi tüketicileri için ortalama %7,9, konut tüketicileri için ortalama %24,6 oranında artırılmıştır.

Yurt içinde elektrik enerjisi üretimi 2025 yılının ilk yedi ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %2,5 oranında artarak 201,5 TWh seviyesinde gerçekleşmiştir. İlgili dönemde, Türkiye’de elektrik üretiminde kaynak dağılımının önemli ölçüde değiştiği gözlenmektedir. 2024’ün aynı döneminde hidroelektrik santrallerin üretimdeki payı %26 iken bu oran 2025’te %19’a gerilemiştir. Bu düşüşte, azalan yağışlar ve kuraklık etkili olmuştur. Buna karşılık, doğalgaz santrallerinin üretimdeki payı %16’dan %20’ye, güneş enerjisinin payı da %8’den %11’e yükselerek kuraklığın etkilerini telafi edici bir rol üstlenmiştir. Diğer kaynakların payı incelendiğinde 2025 yılının ilk yedi ayı itibarıyla üretimin %32’sinin kömürden, %11’inin de rüzgar enerjisinden sağlandığı gözlenmektedir. Söz konusu dönemde yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimdeki payı 2024 yılına göre 3 puan azalarak %47,5 seviyesine gerilemiştir.

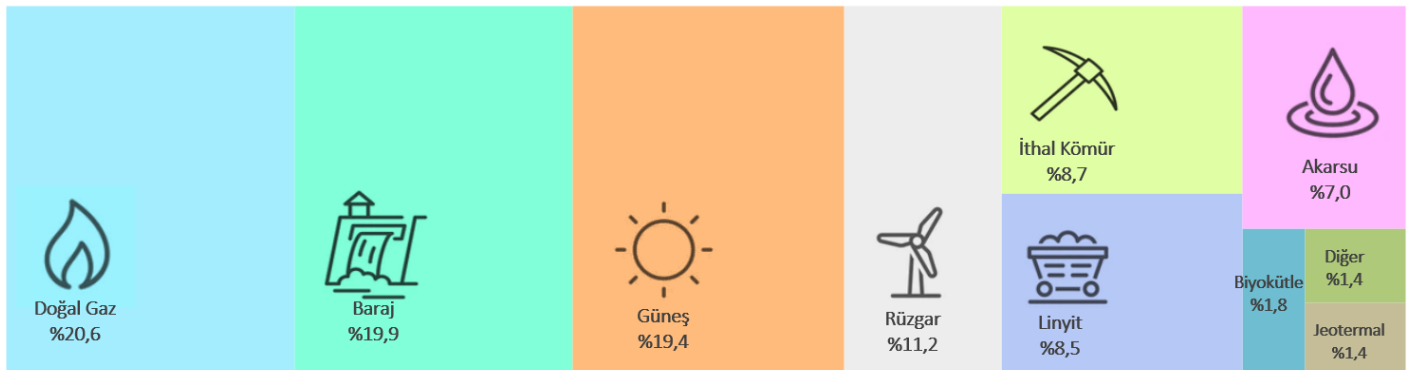

Elektrik Üretiminde Kaynakların Dağılımı
(2025 Ocak-Temmuz)

TEİAŞ verilerine göre, 2025 yılının ilk yedi ayında elektrik üretiminde toplam kurulu güç yıllık bazda 6,4 GW artışla 120 GW seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu artışın 5 GW’ının tamamına yakını lisanssız güneş enerjisi santrallerinden, 1 GW’ı ise rüzgar enerjisi santrallerinden kaynaklanmıştır. Böylece, Temmuz 2025 itibarıyla yenilenebilir enerji santrallerinin toplam kurulu güç içerisindeki payı %60,8 seviyesine ulaşmıştır. Ülkemizdeki kurulu gücün %41’ini termik (doğal gaz, kömür vb.), %26,9’unu hidrolik, %19,4’ünü güneş ve %11,2’sini rüzgâr santralleri oluşturmaktadır.

Kurulu Gücün Kaynaklara Göre Dağılımı
(Temmuz 2025)

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) verilerine göre küresel elektrik talebinin 2025'te %3,3, 2026'da %3,7 artması ve toplam enerji talebine kıyasla iki kattan daha hızlı büyümeyi sürdürmesi beklenmektedir. Arz tarafında, hava koşulları ve ekonomik seyre bağlı olarak yenilenebilir kaynaklı üretimin kömürü geçmesi ve kömürün toplam üretimindeki payının 2026'da ilk kez %33'ün altına inmesi öngörülmektedir. Güneş ve rüzgarın birleşik payının ise 2024'teki %15 seviyesinden 2025'te %17'ye, 2026'da %19'un üzerine çıkması beklenmektedir. Öte yandan, elektrik üretiminden kaynaklı karbon emisyonunun 2024'te yaşadığı %1,2'lik artışın ardından 2025 ve 2026'da sırasıyla %0,3 ve %0,9 azalması öngörülmektedir.

2025 yılı boyunca küresel enerji yatırımlarının %2 artarak yaklaşık 3,3 trilyon USD'ye ulaşması beklenmektedir. Toplam yatırımın 2,2 trilyon USD'sinin yenilenebilir enerji, nükleer enerji, depolama, düşük emisyonlu yakıtlar ve enerji verimliliği gibi projelere yönelmesi öngörülmürken, fosil yakıt yatırımlarının 1,1 trilyon USD seviyesinde kalacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca, elektrik sektörü yatırımlarının 1,5 trilyon USD'ye, yalnızca güneş enerjisi yatırımlarının ise 450 milyar USD'ye ulaşacağı öngörülmektedir.

Türkiye'nin ilk "İklim Kanunu Teklifi" 2 Temmuz tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalasmıştır. Kanun'da yeşil büyüme vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadelenin esasları belirlenmiştir. Buna göre, iklim değişikliği ile mücadelede esas olan sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğine uyum faaliyetleri, planlama ve uygulama araçları, gelirleri, izin ve denetim ile bunlara ilişkin yasal ve kurumsal çerçevenin usul ve esasları düzenlenmiştir. Ayrıca genel kurulda kabul edilen bir diğer kanunda zeytinlik alanlarda ülkenin elektrik ihtiyacına yönelik sınırlı maden faaliyetlerine izin verilmesi kararlaştırılmıştır. Ancak yürütülen madencilik faaliyetlerinde zeytin ağaçlarının taşınması veya eş değer zeytinlik kurulması şartı getirilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu' (EPDK) tarafından yılın ikinci yarısı için öngörülen YEKDEM maliyetleri revize edilmiştir. Buna göre MWh başına YEKDEM maliyeti Temmuz ayı için 271,36 TL, Ağustos için 258,58 TL, Eylül için 301,39 TL, Ekim için 414,90 TL, Kasım için 311,91 TL ve Aralık için 284,87 TL olarak hesaplanmıştır.

Karadeniz'deki Göktepe-3 sahasında yapılan araştırmalar neticesinde 75 bcm potansiyeli ve 30 milyar USD değerinde olduğu tahmin edilen doğal gaz rezervi keşfedilmiş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı rezervin ülke genelindeki hanelere 3,5 yıl boyunca doğal gaz sağlayabilecek büyüklükte olduğu belirtilmiştir.

Temel Göstergeler

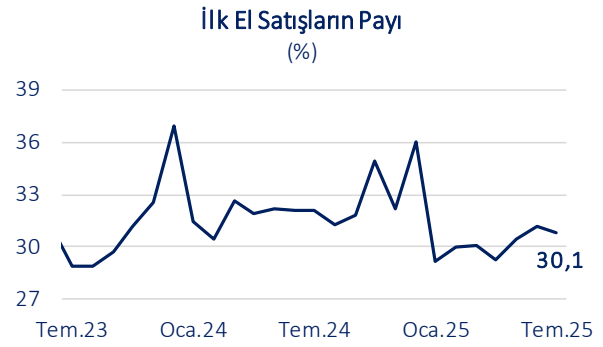
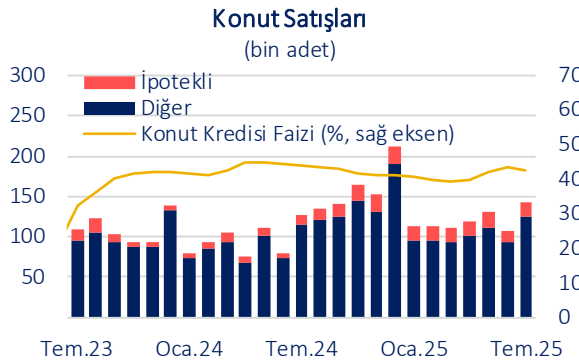
	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Elektrik Üretimi (yıllık % değişim)	6,2	2,1	9,9	1,1	2,2	10,9	1,0	-4,0
Üretimde Yenilenebilir Kaynakların Payı (%)	55,3	40,5	37,8	41,1	55,0	55,1	56,6	53,1
Elektrik Tüketici Fiyatı (yıllık % değişim)	1,9	38,8	38,0	47,5	85,6	83,3	87,7	86,0
Elektrik Üretici Fiyatı (yıllık % değişim)	13,0	20,8	11,9	24,1	21,0	12,3	26,1	24,7
Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (yıllık % değişim)	-29,3	40,6	49,2	17,7	21,4	39,0	20,1	5,1
Küresel Enerji Fiyatları (yıllık % değişim)	4,9	-7,1	-9,6	-3,2	-16,4	-19,8	-18,1	-11,2
Ham Petrol Fiyatı (yıllık % değişim)	-3,8	-8,6	-11,2	-7,9	-21,1	-25,1	-23,0	-14,8
Doğal Gaz Fiyatı (yıllık % değişim)	16,9	-2,4	-3,5	65,8	27,6	48,6	23,6	14,8
Kömür Fiyatı (yıllık % değişim)	0,9	-1,3	-2,6	-9,5	-18,2	-19,0	-19,7	-15,6
Sektörel Kredilerdeki Payı** (%)	6,6	6,4	5,9	5,7	5,4	5,6	5,5	5,4
Takipteki Krediler Oranı** (%)	2,8	3,3	2,9	2,7	2,4	2,8	2,7	2,4

*27. Fasil-Mineral yakıtlar

**Elektrik, Gaz ve Su Kaynakları

Konut Satışları (yıllık % değişim)		Konut Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Yapı Ruhsatı Sayısı (yıllık % değişim)		Bina İnşaatı Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	
2024	20,6	2024	-10,7	2024	-7,7	2024	21,0
2025 Ç1	20,1	2025 Ç1	-5,6	2025 Ç1	-18,2	2025 Ç1	17,6
2025 Ç2	34,1	2025 Ç2	-2,5	2025 Ç2	90,3	2025 Ç2	24,0

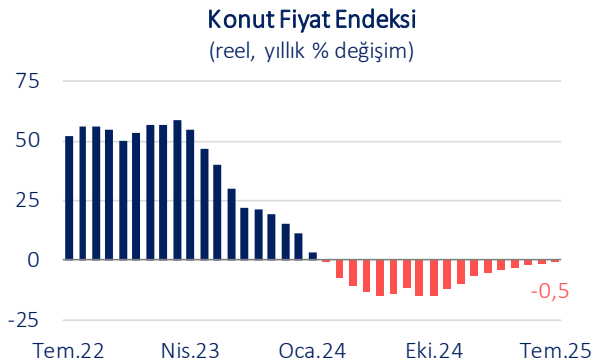
Konut satışları 2025'in ikinci çeyreğinde yıllık bazda %34,1 artarak 356.107 adet düzeyinde kaydedilmiştir. Temmuz'da yıllık bazda %12,4 artan satışlar, Ocak-Temmuz döneminde %24,2 oranında yükselerek 834.751 adet ile olumlu görünümünü sürdürmüştür. Yılın ilk yedi aylık döneminde ipotekli satışlar yıllık bazda %93,2 oranında artarken, ipotekli satışların toplam satışlar içindeki payı bir önceki yıla göre 5,2 puan artışla %14,6'ya yükselmiştir. Bu dönemde ilk el satışların toplam satışlar içindeki payı ise geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla 1,7 puanlık düşüşle %30,1'e gerilemiştir. Bu veriler, krediye dayalı satışların son dönemde bir miktar ivme kazandığına ve satışlarda ikinci el piyasasının hakimiyetinin sürdüğüne işaret etmektedir.

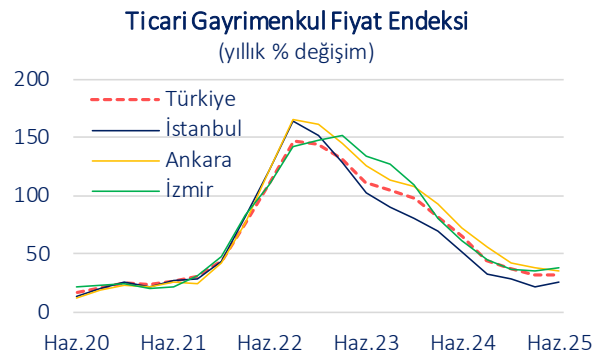
Kaynak: TÜİK

Konut fiyatlarındaki reel gerileme hızı yılın ikinci çeyreğinde ivme kaybederek %2,5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Temmuz ayında fiyatlardaki reel düşüş %0,5'e gerilemiştir. Temmuz'da konut fiyatları İstanbul'da reel bazda değişim kaydetmezken, İzmir'de %1,9 azalmıştır. Reel fiyatların son beş aydır aralıksız arttığı Ankara'da ise aynı dönemde konut fiyatları reel olarak %7,0 ile Ocak 2024'ten bu yana en yüksek düzeyinde kaydedilmiştir.

Ticari gayrimenkul piyasasında fiyat artışları enflasyon oranının altında kalmaya devam etmektedir. TCMB tarafından yayımlanan Ticari Gayrimenkul Fiyat Endeksi (TGFE), 2025'in ikinci çeyreğinde yıllık bazda %31,9 artış kaydederken, reel olarak %3,1 oranında gerilemiştir. Üç büyük ildeki fiyat gelişmeleri incelendiğinde İstanbul, Ankara ve İzmir'de ticari gayrimenkul fiyatlarının sırasıyla %25,9, %35,6 ve %38,6 arttığı gözlenmiştir.

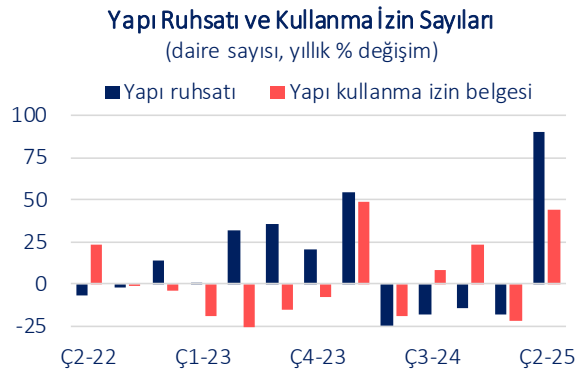
Kaynak: TCMB

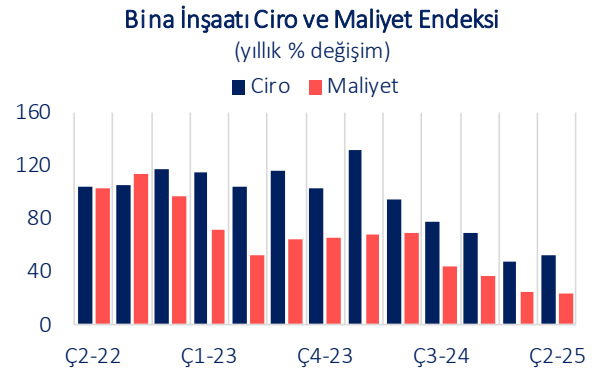
TÜİK verilerine göre inşaat sektörü ikinci çeyrekte yıllık bazda %10,9 ile son 5 çeyreğin en yüksek büyüme performansını sergilemiştir. Sektörün ekonomik seyri, ülke geneli zincirlenmiş hacim endeksi üzerinden hesaplanan büyüme oranlarından olumlu ayrılmaya devam etmiştir.

2025'in ikinci çeyreğinde yapı ruhsatı verilen bina ve daire sayısı yıllık bazda sırasıyla %47,4 ve %90,3 oranında artmıştır. Böylece, yıllık bazda yapı ruhsatı verilen bina sayısı son dört yılın en yüksek düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yıllık yapı kullanma izni verilen bina ve daire sayıları da sırasıyla %18,1 ve %44,3 düzeylerinde artış kaydetmiştir.

Takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre inşaat üretim endeksinin 2025'in ikinci çeyreğinde yıllık bazda kaydettiği %18,4 artışla ivme kazandığı görülmektedir. Özellikle bina inşaatlarındaki %20,8'lik güçlü yükseliş belirleyici olmuştur. Aynı dönemde bina dışı yapı inşaatı ve özel inşaat faaliyetleri de sırasıyla %9,7 ve %16,1 oranında büyüyerek sektörel genişlemeyi desteklemiştir.

Kaynak: TÜİK

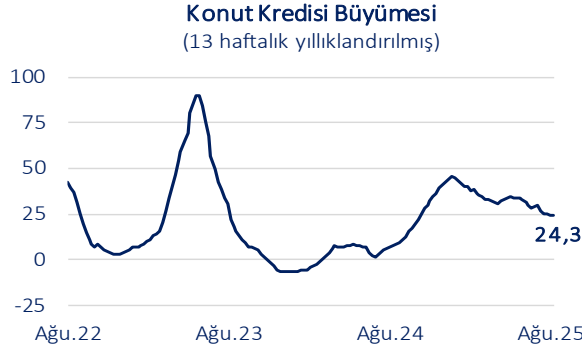
Kaynak: TÜİK

İnşaat sektörü güven endeksi takvim etkisinden arındırılmış verilere göre Temmuz'da aylık ve yıllık bazda sırasıyla %2,2 ve %2,1'lik yükselişle 88,8 düzeyine ulaşmıştır. Bu dönemde firmaların gelecek 3 aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisindeki 4,5 puanlık hızlı yükseliş dikkat çekmiştir. Temmuz ayında inşaat sektöründe faaliyetleri sınırlandıran temel unsurların dağılımı incelendiğinde, finansman kaynaklı sorunlar dışındaki tüm alt kalemlerin bir önceki aya kıyasla gerileme kaydettiği gözlenmiştir.

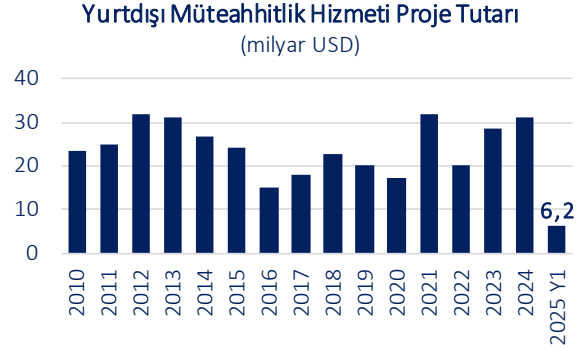
Konut kredilerinin 13 haftalık yıllıklandırılmış kredi büyümesi 2025 yılının ikinci çeyreğinde ivme kaybını sürdürmüştür. Mayıs başında %33,4 seviyesinde gerçekleşen kredi büyümesi izleyen haftalarda düşüş eğilimi göstermiş ve 15 Ağustos haftası itibarıyla %24,3 ile Ekim 2024'ten beri en düşük seviyede gerçekleşmiştir. Sektör temsilcileri önümüzdeki dönemde faiz oranlarındaki olası düşüşün ve kredi koşullarındaki gevşemenin özellikle özel sektör projeleri ile yeni inşaat başlangıçlarını canlandıracağını, bu etkinin yılın son çeyreğinde daha belirgin hale geleceğini öngörmektedir.

TÜİK verilerine göre 2025'in ikinci çeyreğinde inşaat sektöründe istihdam yıllık bazda %3 artışla 2,2 milyon kişi olmuştur. Böylece sektör istihdamı çeyreklik bazda %5,4 oranında genişleyerek son iki yılın en hızlı seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı verilerine göre, 2025 Haziran itibarıyla deprem bölgesindeki 13 ilde toplam 250.636 bağımsız bölümün inşaatı tamamlanmış, 206.097 konut, 39.701 köy evi ve 4.838 iş yeri hak sahiplerine teslim edilmiştir. 2023 Nisan–2025 Haziran döneminde söz konusu inşaat faaliyetleri için yaklaşık 1,15 trilyon TL kaynak kullanılmış, aynı dönemde yıkım, güçlendirme ve altyapı yenileme giderleriyle birlikte toplam inşaat harcamaları 1,5 trilyon TL seviyesine yaklaşmıştır. Devam eden inşaat faaliyetlerinin sektörün büyüme performansına katkı sağlaması beklenmektedir.

Kaynak: BDDK

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

9 Temmuz 2025'te yürürlüğe giren İklim Kanunu uyarınca emisyon ticareti sistemi (ETS) ve karbon fiyatlaması çerçevesi oluşturulmuş, çimento ve demir-çelik gibi inşaat sektörüne girdi sağlayan sektörler ile büyük ölçekli projeler için karbon uyum yükümlülüklerinin 2026'ya kadar kademeli olarak devreye alınacağı ilan edilmiştir. Bu kapsamda dönüştürülebilir malzeme kullanımı ve enerji verimliliği gibi uygulamaların ön plana çıkması beklenmektedir.

TOKİ ve Emlak Konut işbirliğiyle İstanbul Başakşehir Damla Kent projesine yönelik gayrimenkul sertifikası ihracı süreci, SPK'nın 23 Temmuz tarihli onayıyla başlatılmıştır. Bu kapsamda, halka arz için 4-8 Ağustos tarihleri arasında talep toplama süreci gerçekleştirilmiş ve 11 Ağustos tarihi itibarıyla sertifikalar Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır. Bu süreçte 2,82 milyar adet sertifika yatırımcılara sunulmuş ve halka arz büyüklüğü yaklaşık 21,4 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Sertifikalar, hisse senetlerinde olduğu gibi Borsa İstanbul'da alım satıma söz konusu olmaktadır. Bu sayede yatırımcılara gayrimenkul projelerine daha küçük tutarlarla ortak olabilmek ve projelerden elde edilecek gelirden pay alma imkanı sağlanmaktadır.

ABD Başkanı Donald Trump tarafından 1 Ağustos itibarıyla açıklanan yeni gümrük tarifeleri kapsamında ABD'ye ihracat gerçekleştiren ülkelere %10-%50 arasında değişen oranlarda vergi artışları yürürlüğe girmiştir. Türkiye'ye yönelik ilave oran %15 seviyesinde belirlenmiş olup, bu oran birçok ülkeye kıyasla düşük seviyede kalmıştır. Bu çerçevede, özellikle metal ürünler dışındaki inşaat malzemesi sanayisinin, ABD'nin Asya ülkelerine uyguladığı daha yüksek tarifeler karşısında rekabet avantajı elde edebileceği öngörülmektedir.

Temel Göstergeler

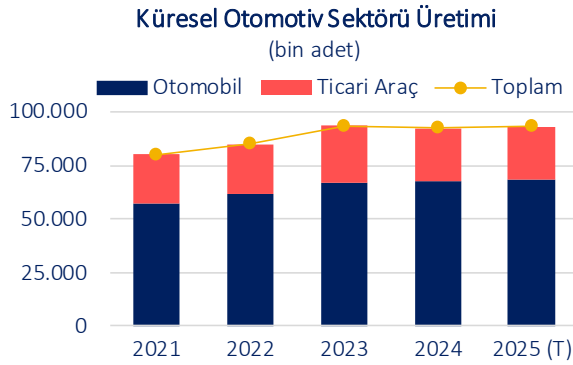
	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Büyüme (reel, GSYH inşaat alt kalemi)	7,0	11,4	10,3	8,6	10,9	-	-	-
Bina İnşaatı Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	14,6	23,9	23,7	17,6	24,0	20,1	36,6	16,5
Konut Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	-13,1	-13,5	-12,3	-5,6	-2,5	-3,6	-2,4	-1,7
Konut Satışları (yıllık % değişim)	-6,0	20,3	62,9	20,1	34,1	56,6	17,6	35,8
İpotekli (yıllık % değişim)	-62,1	3,9	292,4	87,3	115,9	147,0	95,9	112,6
Diğer (yıllık % değişim)	9,9	22,5	50,4	12,7	26,1	47,3	9,9	28,6
Yabancıların Gayrimenkul Yatırımları (milyon USD)	739	653	634	415	444	140	171	133
Yapı Ruhsatı Sayısı (yıllık % değişim)	-24,8	-18,3	-14,4	-18,2	90,3	-	-	-
Yapı Kullanım İzni (yıllık % değişim)	-18,5	8,4	23,5	-21,4	44,3	-	-	-
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	8,7	8,8	8,7	8,5	8,5	8,7	8,4	8,5
Takipteki Krediler Oranı (%)								
İnşaat Sektörü	4,0	3,8	3,8	3,9	4,0	4,0	4,1	4,0
Konut Kredileri	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2

Otomotiv Üretimi (adet, yıllık % değişim)		Yurt İçi Araç Satışları (yıllık % değişim)		Kapasite Kullanım Oranı (%)		İhracat (adet, yıllık % değişim)	
2024	-7,0	2024	0,1	2024	76,6	2024	-0,5
2025 Ç1	-9,1	2025 Ç1	-7,0	2025 Ç1	72,8	2025 Ç2	-0,8
2025 Ç2	9,8	2025 Ç2	17,0	2025 Ç2	74,0	2025 Ç2	16,6

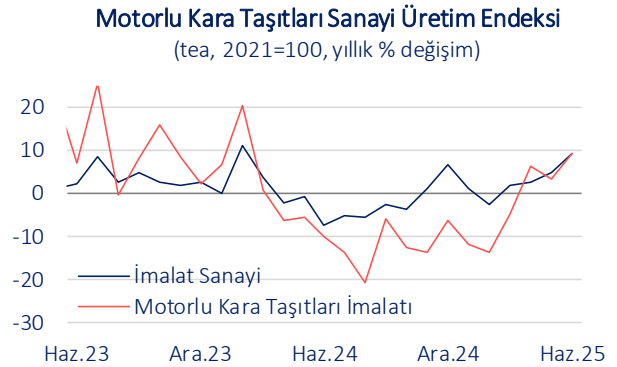
Ticaret savaşları küresel otomotiv sektörünün performansını şekillendiren temel faktörlerden biri olmaya devam etmektedir. Temmuz ayında ABD ile AB arasında yapılan anlaşma kapsamında AB'den ABD'ye gerçekleştirilen otomobil ve çip ihracatında uygulanan gümrük tarifesi %25'ten %15'e indirilmiştir. Bu gelişme, ticaret politikalarına ilişkin belirsizliği kısmen azaltmakla birlikte tarifelerin önceki dönemlere göre hâlâ yüksek seviyelerde kalması, sektörde fiyatlar üzerinde orta ve uzun vadede baskı yaratmayı sürdürmektedir.

Yurt içinde otomotiv üretimi 2025'in ikinci çeyreğinde yıllık bazda %9,8 oranında artarak 2023 yılının ilk çeyreğinden beri en hızlı yükselişini kaydetmiştir. Söz konusu yükselişte ticari araç üretimindeki %34'lük artış belirleyici olurken, otomobil üretimi %1,9 ile üst üste beşinci çeyrekte de daralmıştır. TÜİK'in açıkladığı takvim etkisinden arındırılmış verilere göre de motorlu kara taşıtları imalatı yıllık bazda %6,3 genişleyerek, imalat sanayi genelindeki yıllık %5,7'lik artıştan nispeten olumlu ayrılmıştır. Yılın ikinci çeyreğinde sektörün kapasite kullanım oranı ise %74,0 ile 2012-2019 ortalaması olan %79,4 seviyesinin altındaki seyrini sürdürmüştür.

Sektör temsilcilerinin değerlendirmelerine göre, otomotiv sanayinde son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar beklenen ölçüde üretim artışlarına yansımamıştır. Benzer şekilde, yerli üretim payının gerilemesi de yatırımların sektörde kapasite artışı ve üretim hacmi üzerinde sınırlı bir etki yarattığına işaret etmektedir.

Kaynak: OICA

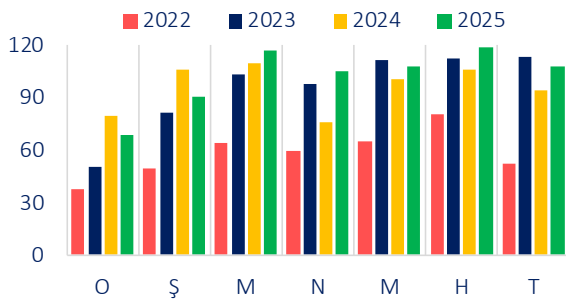

Kaynak: TÜİK

Üretim verilerindeki olumlu görünüme paralel olarak sektörün ihracat performansı iyimser bir tablo çizmiştir. Yılın ilk çeyreğinde otomotiv ihracatı adet bazında %16,6, değer bazında %23,9 yükselmiştir. Bu dönemde sektörün ana sanayi ihracatı yıllık bazda %31,1'lik hızlı yükselişle 6,7 milyar USD'ye ulaşırken, yan sanayi ihracatı da %9,4 oranında artarak 2,7 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre 2025 yılının Ocak-Temmuz döneminde sektörün ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %14,5 artarak 23,8 milyar USD olmuştur. Bu tutar, aynı dönemde Türkiye'nin toplam ihracatı içerisinde %15,2'lik bir paya karşılık gelmektedir. Alman basınında yer alan haberlere göre Togg'un SUV modeli olan T10X'in Made in Türkiye damgasıyla 2025 yılı sonunda Almanya'da satışa sunulmasının planlandığı belirtilmiştir.

Yurt içi otomobil ve hafif ticari araç pazarı ikinci çeyrekte yıllık bazda %17,4 artışla 332 bin adet seviyesinde gerçekleşmiştir. Otomobil satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre %15,1, hafif ticari araç satışları da %27,6 oranında yükselmiştir. Temmuz ayında satışlar yıllık bazda %14,5 artışla yaklaşık 108 bin adet olarak gerçekleşmiştir. Bu seviye, 2023 yılında kaydedilen 114 bin adetlik satışın ardından tarihsel olarak Temmuz aylarında ulaşılan en yüksek ikinci satış adeti olmuştur. İthal ürünlere yönelik güçlü talep devam etmiş ve Ocak-Temmuz döneminde toplam satışlardaki ithal payı (%72,4) yüksek seyrini sürdürmüştür. Hafif ticari araç pazarında ithal payı %80,2 ile tarihi yüksek düzeyde gerçekleşirken, otomobil pazarında %70,4 olarak kaydedilmiştir.

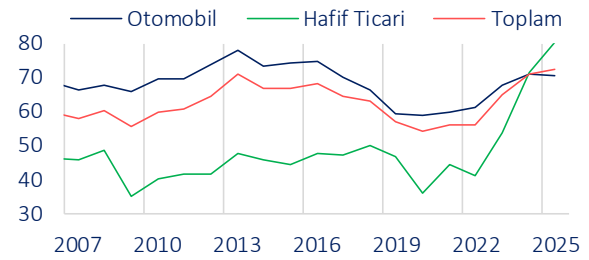
Otomotiv Satışları
(bin adet)

Kaynak: ODMD

Otomobil ve Hafif Ticari Araç Pazarında İthal Payı

(%, son veri: Temmuz 2025)

Kaynak: ODMD

Elektrikli ve hibrit araç satışlarındaki genişleme eğilimi 2025 Ocak-Temmuz döneminde artarak devam etmiştir. Bu dönemde elektrikli araç satışları yıllık bazda %128,0, hibrit araç satışları %92,5 oranında artmıştır. Böylece her iki motor türünün toplam pazardaki payı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 21,6 puanlık artışla %44,9 seviyesine yükselmiştir. Aynı dönemde satılan araçların %4,1'i 160 kW üstü, %14,0'ü ise 160 kW altı elektrikli araçlar olarak kaydedilmiştir.

Motor Türüne Göre Satışlar

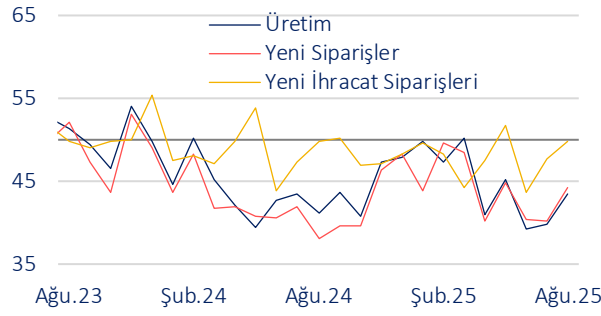
Motor Türü	Oca.-Tem. 2024		Oca.-Tem. 2025	
	bin adet	% Pay	bin adet	% Pay
Benzin	349,4	65,1	266,1	46,5
Dizel	58,3	10,9	45,7	8,0
Otogaz	3,6	0,7	3,8	0,7
Hibrit	79,7	14,9	153,4	26,8
Elektrik	45,3	8,4	103,3	18,1
Toplam	536,4		572,2	

Kaynak: ODMD

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) verilerine göre Temmuz itibarıyla elektrikli şarj soket sayısı %58'i hızlı (AC), %42'si yavaş şarj üniteleri (DC) olmak üzere 32.682 düzeyine yükselmiştir. Aynı dönemde şarj istasyonlarının toplam kurulu gücü 2.374 MW'a ulaşmıştır.

İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan Sektörel PMI verilerine göre kara ve deniz taşıtları PMI Ağustos'ta aylık bazda 2,6 puan artarak 46,1 düzeyine yükselmiştir. Bu dönemde yeni ihracat siparişlerinde toparlanma eğilimi devam ederken, firmaların istihdam, girdi alımları ve stoklarında düşüşler gözlenmiştir.

İSO Kara ve Deniz Taşıtları PMI Endeksi

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

24 Temmuz tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan karar ile otomobil ÖTV matrah ve oranlarında güncelleme yapılırken, pikap araçlarda ÖTV oranı %50 olarak uygulanmaya başlanmıştır. Düzenleme sonucunda segmentler arası vergi dilimi dağılımı yeniden düzenlemiş olup, liste fiyatları buna göre revize edilmiştir. Bu durum, özellikle elektrikli araçlar başta olmak üzere vergi avantajı bulunan modellerde fiyat artışlarına neden olmuştur. Artan fiyatlar nedeniyle talebin özellikle yerli üretim modeller ve düşük motor hacimli araçlara yönelmesi beklenmektedir. Elektrikli araçlarda ise daha önceki vergi avantajlarının azalmasıyla bu segmentteki modellere geçiş hızının yavaşlaması öngörülmektedir. Ayrıca, düzenleme sonrasında ikinci el piyasasında fiyatların yukarı yönlü güncellendiği de gözlenmiştir.

Ticaret Bakanlığı, otomotiv sektöründe spekülasyon fiyat artışları ve stokçuluk faaliyetlerini önlemeye yönelik mevcut düzenlemelerin süresinin 6 ay daha uzatılacağını duyurmuştur. Buna göre, ikinci el araç satışında geçerli olan “6 ay ve 6 bin kilometre” kuralı ile sıfır araçların liste fiyatı üzerinde ilan verilmesini yasaklayan uygulamanın 1 Ocak 2026 tarihine kadar devam etmesine karar verilmiştir.

Temel Göstergeler

	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Toplam Üretim (adet, yıllık % değişim)	-10,5	-13,4	-7,9	-9,1	9,8	22,8	1,7	7,8
Otomobil (adet, yıllık % değişim)	-7,4	-12,9	-6,6	-7,0	-1,9	20,4	-13,1	-7,1
Ticari Araç (adet, yıllık % değişim)	-16,2	-14,4	-10,7	-12,9	34,0	26,8	35,5	40,4
Toplam Yurt İçi Araç Satışları (adet, yıllık % değişim)	-11,7	-8,8	3,6	-6,5	17,4	38,8	7,4	11,6
Otomobil (adet, yıllık % değişim)	-9,8	-9,0	1,5	-4,1	15,1	39,0	6,1	6,6
Ticari Araç (adet, yıllık % değişim)	-19,2	-7,9	12,0	-15,5	27,6	37,8	12,8	35,7
İhracat (milyar USD)	7,5	8,0	9,1	8,3	9,3	2,7	3,5	3,0
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	-1,2	11,2	8,9	4,4	23,9	13,4	27,4	31,2
İhracat (adet, % değişim)	-6,2	3,4	-0,1	-0,8	16,6	3,5	25,5	19,8
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,1	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,5

Küresel Ham Çelik Üretimi (yıllık % değişim)		Kapasite Kullanım Oranı		İhracat ¹ (yıllık % değişim)		Hurda Çelik Fiyatı (USD, yıllık % değişim)	
2024	9,2	2024	%74,5	2024	6,6	2024	-5,4
2025 Ç1	-3,2	2025 Ç1	%73,5	2025 Ç1	-0,6	2025 Ç1	-16,6
2025 Ç2	-3,4	2025 Ç2	%73,0	2025 Ç2	6,4	2025 Ç2	-15,0

Demir çelik ürünlerinin birçok sektörde temel girdi olarak kullanılması ticaret savaşlarına ilişkin gelişmeleri daha kritik hale getirmektedir. Bu nedenle, doğrudan sektöre yönelik düzenlemelerin yanı sıra farklı sektörlerde uygulanan veya planlanan düzenlemeler de sektörün seyri üzerinde belirleyici olmaktadır.

ABD, Haziran'da Ticareti Genişletme Yasası'nın 232. Bölümü (Section 232) kapsamında çelik ve alüminyum ürünlerine uyguladığı vergiyi %25'ten %50'ye yükseltmesinin ardından Ağustos ayında bu ürünlere uygulanan %50 oranındaki tarifenin kapsamını genişletme kararı aldığını açıklamıştır. Karara göre Amerikan çelik ve alüminyum endüstrilerinin yeniden canlandırılmasının destekleneceği ifade edilerek rüzgar türbini, mobilya, makine ve araba parçalarının yanı sıra bazı kimyasallar gibi 400'ten fazla ürün vergi kapsamına alınmıştır. Artan gümrük vergileri ve küresel belirsizlikler nedeniyle küresel çelik fiyatları Ağustos'ta yılbaşına kıyasla %6,4 , Amerika ve Avrupa bölgelerinde sırasıyla %19,7 ve %9,3 oranlarında yükselmiştir.

ABD Ticaret Bakanlığı Ağustos ayının son haftasında aldığı kararla Türkiye dahil 10 ülkeden ithal edilen korozyona dayanıklı çelik (CORE) ürünlerine yönelik anti-dumping vergilerini onaylamıştır. Türkiye için belirlenen vergi oranları %6,48 ile %13,47 aralığında değişirken, telafi edici vergi uygulanmamıştır. Kararın yürürlüğe girmesi, ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu'nun (ITC) söz konusu ithalatın yerli üreticilere zarar verdiğine ilişkin nihai tespitine bağlıdır. Bu adım, ABD çelik sanayisini haksız rekabete karşı koruma amacı taşıırken, Türk çelik sektörünün ihracat performansı açısından rekabetçiliği sınırlayabilecek bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Birliği (AB), ithalatta yaşanan artış ve ticaret kısıtlamaları nedeniyle 2019 yılında uygulamaya başladığı çelik koruma mekanizmalarına ilişkin olarak yeni nesil önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir istişare sürecini başlattığını duyurmuştur. Bu sürecin, 30 Haziran 2026'da sona erecek mevcut koruma önlemlerinin yerine geçecek yeni düzenlemelerin oluşturulmasında doğrudan belirleyici rol oynaması beklenmektedir.

AB'nin Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)² kapsamında 1 Ocak 2026 itibarıyla karbon salınım izinlerinin (EUA) kademeli olarak kaldırılması, çelik fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturabilecek önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Özellikle yüksek emisyonlu fırın bazlı üretim yapan tesislerde birim maliyetlerin artması Avrupa'da çelik fiyatlarının küresel ortalamalara kıyasla daha hızlı yükselmesine yol açacaktır. Bu çerçevede, karbon düzenlemelerinin arz yönlü maliyet baskısı yaratarak fiyatların yükselmesine ve aynı zamanda yeşil çelik yatırımlarını teşvik eden yeni bir piyasa dinamiğinin oluşmasına neden olacağı öngörülmektedir.

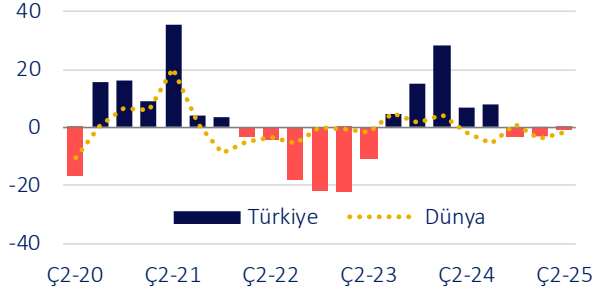
Avrupa Komisyonu'nun Mart 2025'te kabul edilen Çelik ve Metal Eylem Planı (SMAP) sektörün rekabet gücünü korumak ve karbonsuzlaşmayı hızlandırmak için enerji maliyetlerinin azaltılması, karbon mekanizmasının güçlendirilmesi ve haksız rekabetin önlenmesine odaklanmaktadır. Plan üretim kapasitesinin korunması, hurda geri dönüşümünün artırılması ve özellikle Türkiye gibi üçüncü ülkelere hurda akışını kısırarak arz güvenliğinin sağlanmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda, AB'nin dış ticaret verileri Eylül sonuna kadar izlenerek hurda ile ilgili olarak ihracat kısıtlaması gibi olası önlem seçenekleri değerlendirilecektir.

Küresel ham çelik üretimi 2025'in ikinci çeyreğinde en büyük üretici olan Çin'in üretimindeki düşüş paralelinde yıllık bazda %3,4 oranında gerileyerek 465,7 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, Hindistan'ın ham çelik üretimi bir önceki yıla kıyasla %10,6'lık artışla olumlu bir tablo çizmeye devam etmiştir.

(1) Demir çelik dış ticaret verileri için harmonize sistem sınıflandırmasına göre 72. fasıl (demir ve çelik) ile 73. fasıl (demir veya çelikten eşya) kalemlerinin toplamı esas alınmıştır.

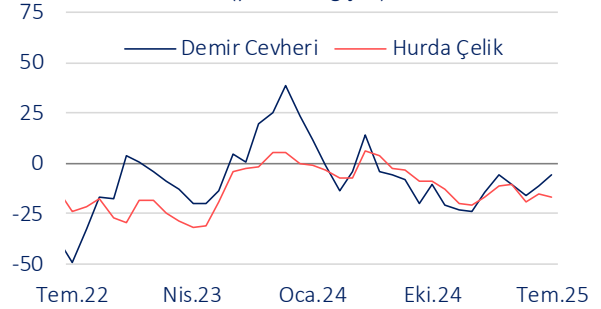
(2) ETS "sınırla ve ticaret yap" (cap and trade) modeliyle çalışan bir karbon piyasasıdır. Avrupa Birliği her yıl, sisteme dahil olan her sektör için azami emisyon miktarı belirlemektedir. Karbon izni (EUA) adı verilen dijital haklara bölünen bu miktar kapsamında her bir EUA, 1 ton karbondioksit (CO₂) salım hakkını ifade etmektedir.

Ham Çelik Üretimi
(yıllık % değişim)

Kaynak: Datastream

Hammadde Fiyatları
(yıllık % değişim)

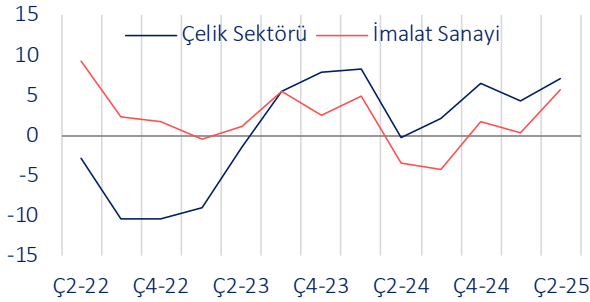
Kaynak: Datastream

Çin merkezli demir-çelik sektörü araştırma kuruluşu Mysteel Global'e göre Çin'de yılın ikinci yarısında ham çelik üretiminin çevresel düzenlemeler nedeniyle 8-10 milyon ton azalacağı, ihracatının da yıllık bazda 5 milyon ton düşeceği tahmin edilmektedir. Bu tablo, araştırma kuruluşunun tahminlerine göre Çin'de çelik fiyatlarının süregelen arz-talep dengesizliği nedeniyle Temmuz-Aralık döneminde yıllık bazda %7,5 oranında gerileyeceğine işaret etmektedir.

Güneydoğu Asya Demir ve Çelik Enstitüsü'nün (SEASI) Temmuz tarihli raporuna göre, Çin'de çelik talebinin ülkede gayrimenkul sektöründeki durgunluk, imalat sanayindeki yavaşlama ve küresel ticaretteki belirsizlikler nedeniyle yılın ikinci yarısında da zayıf seyredeceği beklenmektedir. Diğer taraftan, ülkede gemi yapımı ve makine sektörlerinin güçlü sipariş birikimiyle nispeten pozitif ayrışacağı öngörülmektedir.

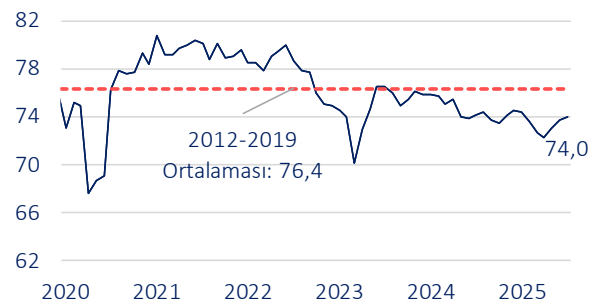
Demir-çelik ve diğer demir dışı metallerin üretimini içeren ana metal sanayi üretimi ikinci çeyrekte yıllık bazda %7,0 artış göstererek son 5 çeyreğin en güçlü performansını sergilemiş ve imalat sanayi üretimindeki artıştan (%5,7) olumlu ayrılmıştır. Ham çelik üretimi ikinci çeyrekte yıllık bazda %1,1 azalarak 9,0 milyon ton seviyesine gerilemiştir. Bu dönemde sektörün kapasite kullanım oranı gerileyerek %73,0 ile küresel şokların nispeten sınırlı olduğu 2012-2019 ortalaması olan %76,4 seviyesinin altında gerçekleşmiştir. Temmuz ayı itibarıyla sektörün kapasite kullanım oranı aylık bazda 0,3 puan artarak %74,0 olmuştur.

Sanayi Üretim Performansı
(tea, 2021=100, yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

Çelik Sektörü Kapasite Kullanım Oranı
(%)

Kaynak: TÜİK

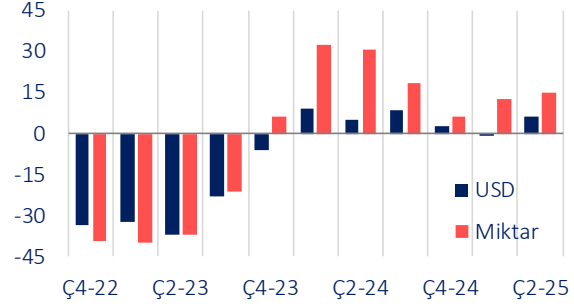
2025'in ikinci çeyreğinde miktar bazında demir çelik ihracatı yıllık bazda %14,9 artarken, değer bazında %6,4 oranında yükselmiştir. Bu dönemde ABD, İngiltere ve İtalya'ya yapılan ihracatın yıllık bazda sırasıyla %11,4, %7,2 ve %5,9 oranında gerilemesi dikkat çekmiştir. Diğer taraftan, geleneksel pazarlarda yaşanan ihracat kaybı Belçika (%80,8), İspanya (%72,1) ve Fas'a (%61,5) yönelik ihracattaki hızlı yükselişlerle dengelenmiştir. Böylelikle, yılın ilk yarısı itibarıyla sektörün ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,9 artarak 9,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

Demir-Çelik İhracatında İlk 10 Ülke

2025 Ç2	milyon USD	% pay	yıllık % değişim
Romanya	449	8,9	20,7
İtalya	333	6,6	-5,9
Almanya	293	5,8	11,9
İspanya	252	5,0	72,1
Birleşik Krallık	207	4,1	-7,2
Fas	193	3,8	61,5
Ukrayna	176	3,5	14,3
Irak	173	3,4	3,8
ABD	167	3,3	-11,4
Belçika	165	3,3	80,8
Diğer	2.644	52,4	3,0
Toplam	5.050		6,4

Kaynak: TÜİK

Demir-Çelik İhracatı (yıllık % değişim)

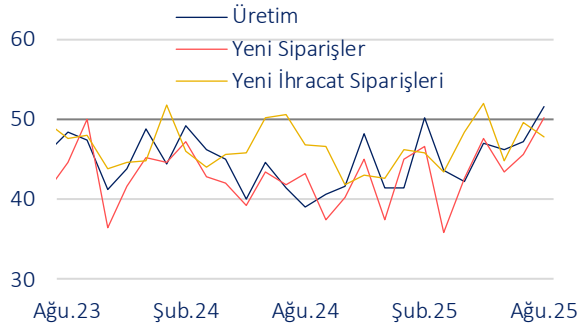

Kaynak: TÜİK

Yurt içinde ilk çeyrekte yıllık bazda %7,3 oranında azalan nihai çelik tüketimi, yılın ikinci çeyreğinde %2,3 oranında artış kaydetmiştir. Yılın ilk yarısı itibarıyla tüketimin 9,5 milyon tonu uzun mamuller, 9,1 milyon tonu yassı mamuller olmak üzere toplam tüketim 18,6 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından yayımlanan PMI verilerine göre, ana metal sektörü Ağustos'ta aylık bazda 3,1 puan artarak 50,5 ile Nisan 2023'ten bu yana ilk kez eşik değerin üstünde gerçekleşmiştir. Son 22 aydır aralıksız daralan yeni siparişler Ağustos'ta 50,3 düzeyine yükselirken, yeni ihracat siparişlerinde devam eden zayıflık toparlanmayı bir miktar sınırlandırmıştır. Aynı dönemde, üretim ve yeni siparişlerin artmasıyla birlikte firmalar istihdam hacimlerini genişletmiştir.

İSO Ana Metal PMI Endeksi

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

Temel Göstergeler

	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Ham Çelik Üretimi (yıllık % değişim)	7,1	8,1	-3,3	-3,2	-3,4	-0,3	-3,8	-5,8
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-0,3	2,0	6,5	4,2	7,0	4,6	7,2	9,2
Hurda Çelik Fiyatı (yıllık % değişim)	1,0	-4,9	-13,7	-16,6	-15,0	-10,1	-19,1	-15,5
Demir Cevheri Fiyatı (yıllık % değişim)	1,9	-11,2	-18,4	-15,6	-12,6	-10,1	-15,9	-11,0
İhracat (milyar USD)	4,7	5,2	4,9	4,8	5,1	1,6	1,8	1,7
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	5,2	8,8	3,1	-0,6	6,4	9,1	2,2	8,7
İthalat (milyar USD)	6,6	6,4	7,1	6,1	6,7	2,2	2,4	2,1
İthalat (tutar, yıllık % değişim)	-16,8	-3,6	19,7	-9,3	1,7	-1,0	-5,0	14,1
Yurt İçi Ciro (reel, yıllık % değişim)	-2,4	-4,3	1,7	2,8	9,3	6,7	6,3	14,8
Yurt Dışı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-3,4	15,1	5,6	11,6	6,0	0,4	10,1	-1,3
Sektörel Kredilerdeki Payı* (%)	5,6	5,6	5,6	5,7	5,5	5,7	5,5	5,5
Takipteki Krediler Oranı* (%)	0,8	2,2	1,0	1,1	1,4	1,2	1,4	1,4

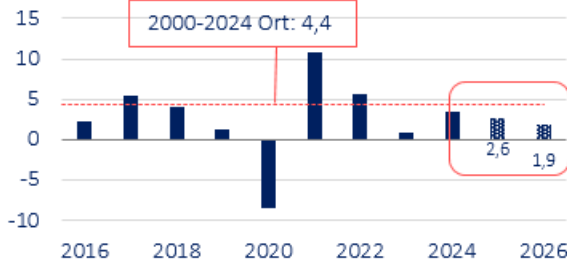
(*) Ana metal sanayii verileridir.

Baltık Kuru Yük Endeksi (ortalama, yıllık % değişim)		İhracat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)		İthalat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)		Taşımacılık İhracatı* (yıllık % değişim)	
2024	25,1	2024	1,1	2024	-4,8	2024	-4,0
2025 Ç1	-38,9	2025 Ç1	3,8	2025 Ç1	5,6	2025 Ç1	-2,3
2025 Ç2	-21,1	2025 Ç2	-0,9	2025 Ç2	6,8	2025 Ç2	4,0

Ticaret savaşlarının oluşturduğu belirsizlik ortamı yılın ilk çeyreğinde olduğu gibi ikinci çeyreğinde de lojistik sektörünü baskılamaya devam etmektedir. ABD ile Çin arasında net bir anlaşma sağlanamamış olması sektörün geleceğine dair belirsiz bir ortam oluştursa da ABD'nin diğer ülkeler ile büyük ölçüde ticaret anlaşmasına varmasının belirsizlikleri azalttığı gözlemlenmektedir.

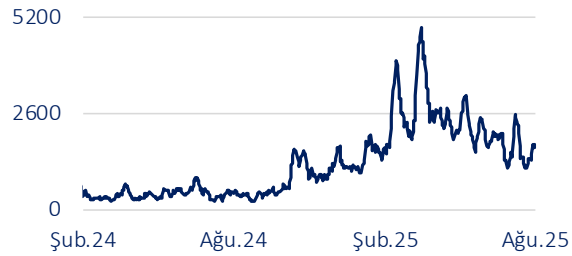
IMF'nin Temmuz'da yayımladığı Küresel Ekonomik Görünüm raporunda, Nisan raporuna göre küresel ticaret hacmi büyüme tahminini 0,9 puan yukarı yönlü revize ederek %2,6 seviyesine çıkarsa da bu oran hâlâ tarihsel ortalamaların gerisindedir. Kurum 2026 yılına ilişkin daha temkinli bir tutum sergilemiş, Nisan tahminine göre artış beklentisini 0,6 puan aşağı yönlü revize ederek %1,9 seviyesinde oluşturmuştur. Öte yandan dünya genelinde şirketlerin tarife artışı öncesinde ticaret hacimlerini arttırarak stok yapma eğilimine girmesinin yılın kalanında talep üzerinde baskı yaratabileceği değerlendirilmektedir.

IMF Dünya Ticaret Hacmi Büyümesi Tahmini
(yıllık % değişim, Temmuz 2025)

Kaynak: IMF

ABD Ticaret Politikaları Belirsizlik Endeksi
(7 günlük hareketli ortalama)

Kaynak: Economic Policy Uncertainty

Yılın ikinci çeyreğinde jeopolitik risklerin etkileri de özellikle stratejik denizyolu rotaları üzerinde hissedilir seviyede kaydedilmiştir. Aden Körfezi'nde Mayıs ayında ABD arabuluculuğunda Husilerle sağlanan ateşkesin etkilerinin sınırlı kaldığı görülmekte olup, Haziran 2025 itibarıyla söz konusu güzergah kullanımının normal dönemin %60 altında gerçekleştiği hesaplanmaktadır. Bu kapsamda alternatif bir rota olan Ümit Burnu'nu kullanan gemi sayısındaki yüksek seyir devam etmektedir. Arap yarımadasının bir diğer tarafı olan Hürmüz Boğazı'nda da durum benzer seyretmektedir. Temmuz 2025'te İran'ın bir petrol tankeri el koyarak mürettebatını alıkoyması, bölgedeki deniz taşımacılığı hatlarının kırılganlığını göstermektedir. Boğaza alternatif karayollarında (Suriye, Irak gibi) süregelen istikrarsızlıkların da etkisiyle artan sigorta ve güvenlik maliyetleri sektör kârlılıkları ve iş hacmi üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmaya devam etmektedir.

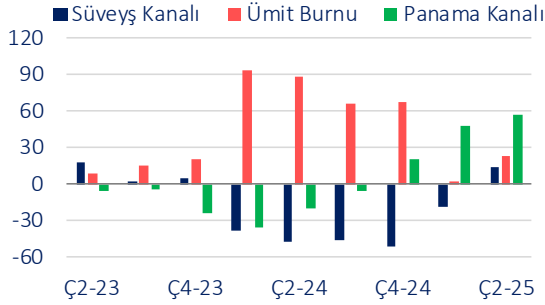
(*) Ödemeler Dengesi verilerine göre taşımacılık gelirlerindeki navlun ve diğer kalemindeki gelirler esas alınarak hesaplanmıştır.

Yılın ikinci çeyreği itibarıyla yağış rejiminin normale dönmesi Gatun Gölü'ndeki su seviyesini arttırmış, Panama Kanalı'ndaki kuralık sıkıntısı görece hafiflemiştir. Temmuz ayında Panama Kanal İdaresi, 2025 sonuna dek su sıkıntısı beklenmediğini duyurarak kanalın tam kapasiteyle işletilmeye devam ettiğini belirtmiştir. Normale dönen su seviyesine rağmen kanal trafiğinin hemen eski seviyelerine çıkmaması dikkat çekmiştir. Özellikle büyük ölçekli gemilerin bir kısmı halen Panama yerine alternatif rotaları kullanmayı sürdürmüştür.

Söz konusu gelişmeler nedeniyle Baltık Kuru Yük Endeksi yılın ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %21,1 gerileyerek üst üste üçüncü çeyrekte de yıllık bazda gerileme kaydetmiştir. Öte yandan azalan belirsizliklerin etkisiyle endekste Temmuz ve Ağustos aylarında görece toparlanma belirtileri gözlenmektedir.

Deniz Yolu Trafiği

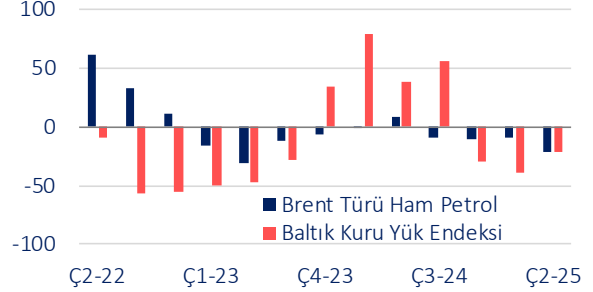
(yıllık % değişim)

Kaynak: IMF

Petrol Fiyatları ve Baltık Kuru Yük Endeksi

(yıllık % değişim)

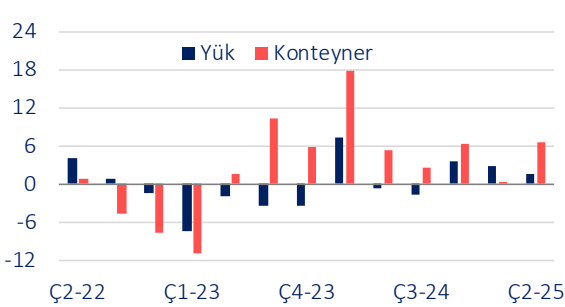
Kaynak: Datastream

Airports Council International (ACI) Temmuz 2025'te paylaştığı öncü verilere göre küresel hava kargo hacmi 2024'te yıllık bazda yaklaşık %9 artışla 115 milyon tona ulaşmıştır. Söz konusu artış 2019 zirvesinin de %4 üzerinde gerçekleşerek sektör performansının güçlü seyrettiğini göstermektedir. Kurum uzun vadede küresel hava kargo hacminin yıllık ortalama %2,4–2,7 aralığında büyümesi beklemektedir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğü'nün öncü verilerine göre 2025 yılının ilk yedi ayında havalimanlarından taşınan toplam bagaj, kargo ve yük miktarı bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,6 azalarak 2,8 milyon ton düzeyinde kaydedilmiştir. Söz konusu taşımanın yaklaşık %65'i İstanbul Havalimanı'nda gerçekleşmiştir.

Elleçleme İstatistikleri

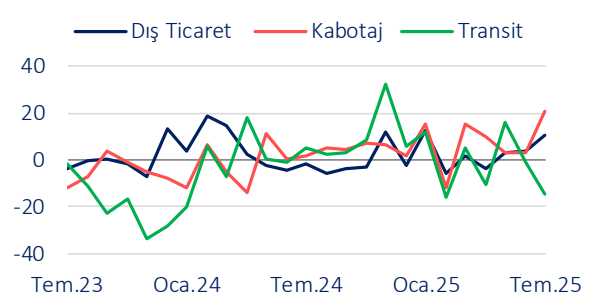
(yıllık % değişim)

Kaynak: T.C Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Limarlarda Elleçlenen Yük Miktarı

(yıllık % değişim)

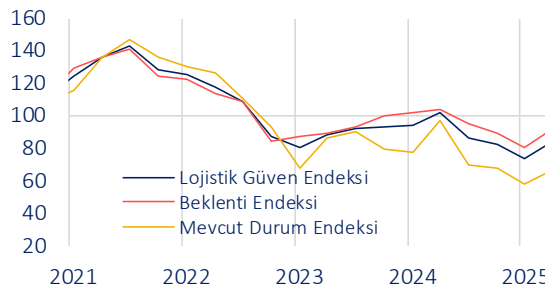
Kaynak: T.C Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Ödemeler Dengesi verilerine göre 2025 yılının ilk yarısında net taşımacılık gelirleri yıllık bazda %16,6 artarak 5,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Yurt içindeki limanlarda elleçlenen yük ve konteyner miktarı 2025 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %1,5 ve %6,8 yükseliş kaydetmiştir. Özellikle Mayıs ayında 1,4 milyon TEU seviyesinde kaydedilen konteyner miktarı tüm zamanların en yüksek seviyesinde kaydedilmiştir. Küresel ekonomik aktivitede yaşanması beklenen artış ve ticari belirsizliklerin azalması ile sektör performansının önümüzdeki aylarda olumlu yönde gelişmesi öngörülmektedir.

KPMG ve İstanbul Üniversitesi Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi işbirliğiyle hazırlanan Lojistik Güven Endeksi yılın ikinci çeyreğinde 84 seviyesine yükselse de üst üste 4. çeyrekte de 100 eşik değerinin altındaki kalarak sektörün olumsuz koşullarda faaliyet yürüttüğüne işaret etmiştir. İlgili dönemde beklenti endeksinde çeyreklik bazda yaşanan %15'lik yükseliş ise önümüzdeki döneme ilişkin olumlu bir sinyal vermiştir.

Azerbaycan ve Ermenistan arasında ABD'de imzalanan barış deklarasyonu ile kurulacak olan Zengezur Koridoru'nun işletme hakkı 99 yıl süre ile ABD'ye devredilmiştir. 2029'da tamamlanması beklenen koridor ile Azerbaycan'ın Ermenistan üzerinden Nahçıvan'a bağlaması hedeflenmektedir. Koridorun önemli bir parçası olacak ve toplam yatırım maliyetinin 110 milyar TL'ye ulaşması öngörülen Kars-Iğdır-Aralık-Dilucu Demir Yolu Hattı'nın temeli 22 Ağustos Cuma günü atılmış olup, tamamlandığında yılda 5,5 milyon yolcu ve 15 milyon ton yük ton taşınabilecektir.

Türkiye Lojistik Güven Endeksi

Kaynak: KPMG ve İstanbul Üniversitesi Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi

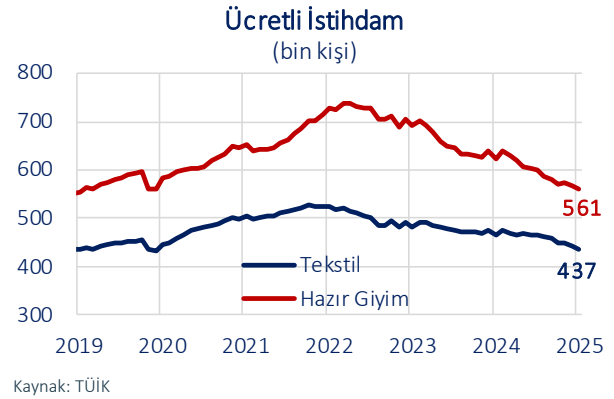
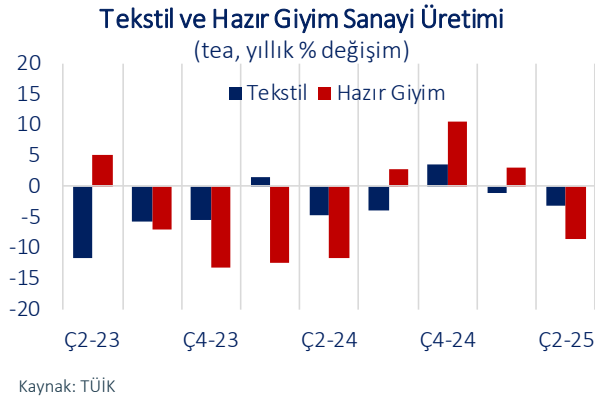
Temel Göstergeler

	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Baltık Kuru Yük Endeksi (ortalama, yıllık % değişim)	39,3	56,8	-29,9	-38,9	-21,1	-22,0	-28,8	-12,3
İhracat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)	2,7	-0,3	-3,4	3,8	-0,9	-5,5	3,6	-1,1
İthalat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)	-3,6	-10,7	1,9	5,6	6,8	3,2	9,5	8,0
İhracat İklimi Endeksi (düzey)	52,2	50,9	50,9	51,3	50,9	50,8	51,0	51,0
Taşımacılık İhracat Geliri (net, milyar USD)	-0,6	-0,4	-0,4	0,1	-0,1	-0,2	0,1	-0,1
Kara Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-2,7	-5,5	-3,7	-2,0	1,0	-1,6	5,3	-0,6
Deniz Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-1,7	6,0	-9,8	-3,7	-7,0	-13,4	-4,5	-3,4
Hava Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-0,3	-8,3	-5,9	-3,8	-0,7	4,5	-3,0	-2,7
Depolama Ciro (reel, yıllık % değişim)	-4,7	-0,5	3,0	3,3	3,7	5,2	5,0	1,2
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	6,7	6,7	6,6	7,1	6,9	7,1	7,1	6,9
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,9	0,9	1,0	0,8	0,9	0,8	0,9	0,9

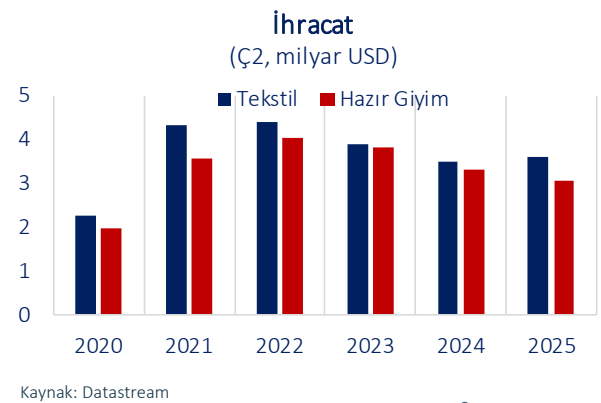
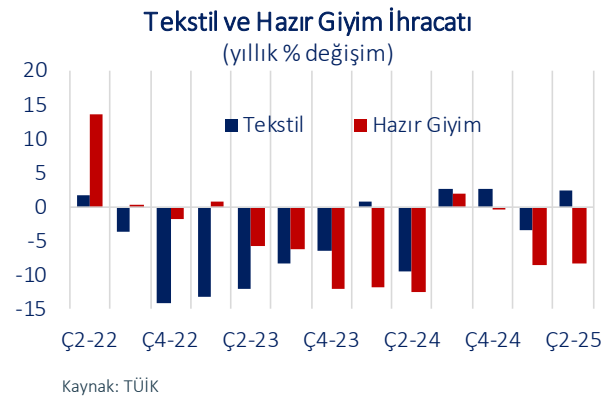
Tekstil Sanayi Üretim Endeksi (yıllık % değişim)		Hazır Giyim Sanayi Üretim Endeksi (yıllık % değişim)		Tekstil Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Hazır Giyim Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	
2024	-0,9	2024	-3,3	2024	-1,0	2024	-3,6
2025 Ç1	-1,2	2025 Ç1	3,2	2025 Ç1	-1,9	2025 Ç1	0,4
2025 Ç2	-3,1	2025 Ç2	-8,6	2025 Ç2	-0,2	2025 Ç2	-7,3

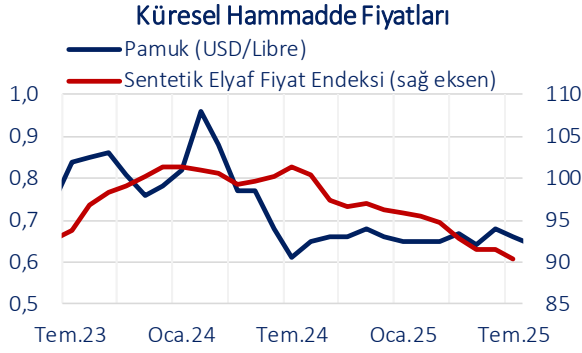
Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde gözlenen zayıf talep koşulları faaliyetler üzerinde daraltıcı etkiye bulunmaya devam etmektedir. Takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre ikinci çeyrekte tekstil ürünleri ve giyim eşyaları imalatı, düşük baz etkisine rağmen yıllık bazda sırasıyla %3,1 ve %8,6 düşüş kaydetmiştir. Özellikle hazır giyim üretimindeki gerilemenin bu çeyrekte hızlandığı ve Haziran'da yıllık %12,7 ile yıl sonundan bu yana en sert düşüşünü kaydettiği dikkat çekmiştir.

Faaliyetlerdeki daralmanın sürmesi paralelinde iki sektörün toplam istihdamı ikinci çeyrekte 22 bin kişi azalmış ve 2025 yılının ilk yarısında istihdam kaybı 66 bin kişiye yaklaşmıştır. Böylece Haziran ayı itibarıyla istihdam, Covid salgınının faaliyetleri kısıtladığı Mayıs 2020'den bu yana en düşük düzeyine gerilemiştir. Ayrıca, tekstil ve hazır giyim sektörleri, toplam 161 şirket ile 2025'in ilk 7 ayında en fazla konkordatonun gerçekleştiği faaliyet alanı olarak kayda geçmiştir.

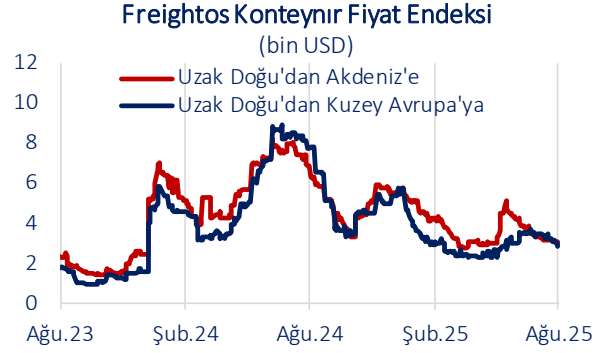

Dış ticaretteki gelişmelere bakıldığında, ikinci çeyrekte tekstil ürünleri ihracatının önceki yılın aynı dönemine göre değer bazında %2,5, miktar bazında %2,2 arttığı görülmektedir. Öte yandan, bu gelişmenin büyük ölçüde baz etkisinden kaynaklandığı ve 2025 yılının ikinci çeyreğinde 3,6 milyar USD olan tekstil ürünleri ihracatının, 2020'den bu yana tüm çeyrekler itibarıyla ortalama ihracat rakamının %12 altında kaldığı görülmektedir. Söz konusu veriler, özellikle tekstil sektöründe faaliyet gösteren firmaların küresel pazarda rekabet edebilmek adına nihai ürün fiyatlarını düşürmeye devam ettiğine işaret etmektedir.

Kaynak: Datastream

Kaynak: Datastream

Hazır giyim ürünlerinin ihracatı ikinci çeyrekte önceki yılın aynı dönemine göre USD bazında %8,3, miktar bazında %13,4 daralarak tekstil sektörüne göre daha olumsuz bir tablo çizmiştir. En önemli ihraç pazarı konumunda olan Avrupa'da görece zayıf seyreden talebin yanı sıra Uzak Doğu kaynaklı rekabetin giderek artması, ihracat üzerindeki baskının güçlenmesine neden olmaktadır. Küresel ticarete yönelik riskler paralelinde yılın ikinci çeyreğinde gerileyen navlun fiyatları, Asya ülkeleri menşeli ürünlerin Avrupa pazarına girişini lojistik açıdan kolaylaştırmaktadır.

Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde faaliyet gösteren çok sayıda firmanın son üç yıldır üretimini Mısır'a kaydırmasının da yurt içinde gerçekleşen üretim ve ihracatın hızlı bir şekilde daralmasında rol oynadığı belirtilmektedir. Bu çerçevede, Mısır'dan yapılan hazır giyim ithalatımız ikinci çeyrekte yıllık bazda %90,9 artmış; bu sektörde Mısır'a verdiğimiz dış ticaret açığı 2025'in ilk yarısında 142 milyon USD'ye ulaşmıştır.

Yurt içinde üretim maliyetinin görece yüksek seyrinin, sektörün genel performansı üzerinde baskı oluşturmaya devam etmesi beklenmektedir. Öte yandan, temel girdilerden olan pamuk ve sentetik elyaf fiyatlarının uluslararası piyasada gerilemesi ile yurt içinde asgari ücrete yıl ortasında zam yapılmaması, sektörlerdeki maliyet baskısını hafifleten faktörler olarak değerlendirilmektedir.

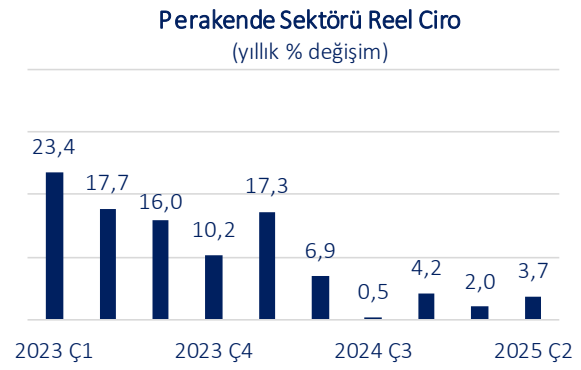
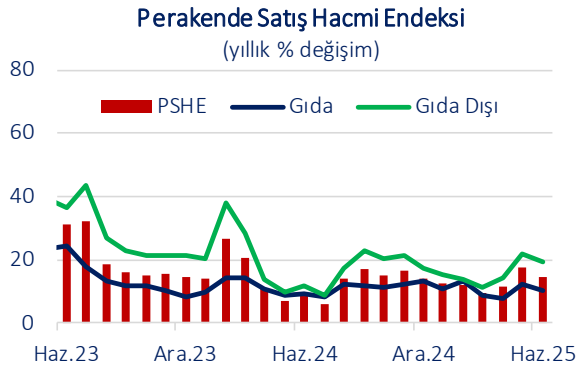
İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI verileri göre, tekstil ve hazır giyim sektörlerinde toplam yeni siparişler Ağustos anketinde de zayıf görünümünü korurken, tekstil sektöründe gözlenen nihai ürün fiyatlarındaki düşüş eğilimi sürmektedir. Bu durum, maliyet baskıları ile birlikte değerlendirildiğinde, ilerleyen dönemde söz konusu sektörlerin kâr marjının daralmaya devam edebileceğinin sinyalini vermektedir. Navlun ve vergi gelişmeleri nedeniyle rakip ülkelerin ABD yerine Avrupa pazarına yönelmesi olasılığı, ihracattaki kırılganlığın sürebileceğine işaret etmektedir.

Temel Göstergeler

	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Tekstil Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-4,6	-3,8	3,5	-1,2	-3,1	-5,0	-4,0	-0,3
Hazır Giyim Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-11,6	2,8	10,5	3,2	-8,6	-4,1	-8,3	-12,7
Tekstil Ciro (reel, yıllık % değişim)	-4,8	-5,6	3,4	-1,9	-0,2	-3,7	-1,2	4,4
Hazır Giyim Ciro (reel, yıllık % değişim)	-10,6	-1,9	4,4	0,4	-7,3	-10,5	-6,1	-5,4
Tekstil Üretici Fiyatları (yıllık % değişim)	51,8	30,4	24,6	18,7	17,7	16,6	17,9	18,6
Hazır Giyim Üretici Fiyatları (yıllık % değişim)	74,6	55,4	42,5	37,2	28,8	31,3	28,2	27,1
Tekstil İhracatı (milyon USD)	3.507	4.381	4.381	3.791	3.595	1.142	1.357	1.096
Hazır Giyim İhracatı (milyon USD)	3.331	3.487	3.059	3.261	3.057	974	1.195	888
Tekstil İhracatı (değer bazında, yıllık % değişim)	-9,5	2,6	2,6	-3,4	2,5	6,7	-1,1	2,9
Hazır Giyim İhracatı (değer bazında, yıllık %)	-12,5	2,0	0,0	-8,5	-8,3	-1,9	-9,9	-12,2
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4	4,5	4,5
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,8	1,9	2,1	2,2	2,3	2,2	2,3	2,3

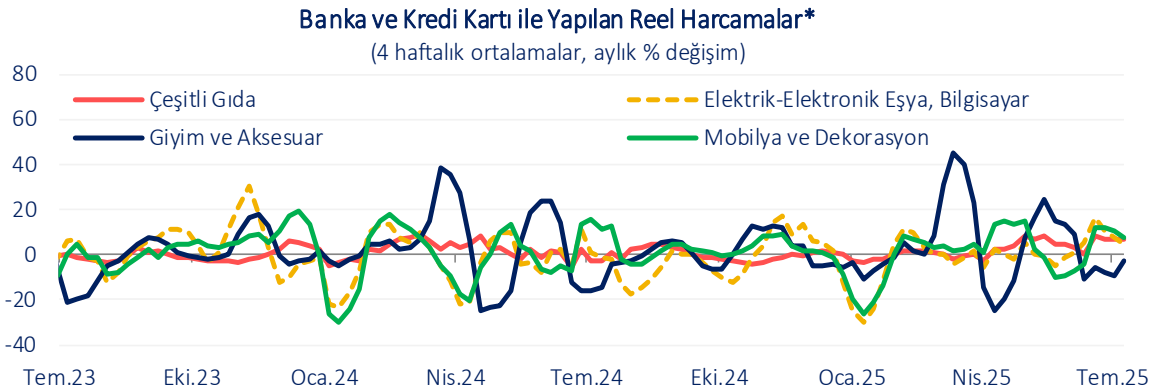
Satış Hacim Endeksi (yıllık % değişim)		Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Tüketici Güven Endeksi (ma)		Perakende Ticaret Güven Endeksi (tea)	
2024	13,8	2024	5,6	2024	79,2	2024	111,7
2025 Ç1	11,3	2025 Ç1	2,0	2025 Ç1	83,0	2025 Ç1	112
2025 Ç2	14,6	2025 Ç2	3,7	2025 Ç2	84,6	2025 Ç2	110,1

2025 yılının ilk çeyreğini yıllık bazda %11,3'lük satış hacmi artışı ile tamamlayan perakende ticaret sektörü, yılın ikinci çeyreğinde görece ivmesini arttırmıştır. Nisan-Haziran ayları arasında takvim etkisinden arındırılmış perakende satışlar geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %14,6 artış kaydetmiştir. Endeksin alt kalemleri incelendiğinde, yılın ikinci çeyreğinde gıda ve gıda dışı kalemlerindeki harcamaların yıllık bazda sırasıyla %10 ve %18,4 arttığı gözlenmiştir. Ayrıca, gıda dışı alt endeksinin oluşturan bileşenler arasında elektronik eşya-bilgisayar sektöründe süregelen güçlü talep bu yılın ikinci çeyreğinde de etkisini sürdürmüştür. Buna karşılık, özellikle tekstil-hazır giyim sektörlerinde diğer sektörlerle kıyasla zayıf talep devam etmiştir. Perakende ticaret sektörünün reel cirosu ise bu yılın Nisan-Haziran döneminde geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %3,7'lik bir artış kaydetmiş ve önceki çeyreğe göre ivme kazanmıştır.

Kaynak: TÜİK

Yurt içinde banka ve kredi kartıyla yapılan harcamalar 2025 yılının ikinci çeyreğinde geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %48,1 ile hızlı bir artış kaydetmiştir. Bu dönemde, fiyat etkilerinden arındırılmış harcamaları gösteren kartlı harcamalar endeksi de yıllık bazda %9,1 çeyreklik bazda %8,8 oranında yükselmiştir. Temmuz ayı verisinde de endeksin Haziran ayına göre %8,3 oranında hızlı bir artış kaydettiği gözlenmektedir. Bu durum kartlı harcamaların yılın ikinci çeyreği itibarıyla ivme kazandığını göstermektedir.

Kaynak: TCMB, TÜİK

(*) İlgili kalemlerin TÜFE alt endekslerin göre düzeltilmiş harcamalar

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi Ağustos'ta 108,8 değerini ilk çeyrek ortalaması olan 114,8 ve ikinci çeyrek ortalaması olan 110,1'in değerlerinin altında kalmıştır. İlgili dönemde son 3 aylık dönemde iş hacmi ve mevcut mal stok seviyesi alt endekslerinin yıl ortalamasının altında kaldığı gözlenmiştir. Öte yandan, gelecek 3 aylık döneme ilişkin tedarik, satış ve çalışan sayısına ilişkin alt endekslerde Ağustos ayında toparlanma gözlenmiştir.

Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği (ETİD) verilerine göre yurt içinde 2025 yılının ilk yarısında e-ticaret hacmi 2 trilyon TL'nin üzerine çıkmıştır. Yılın ikinci yarısında artan kampanya dönemlerinin de etkisiyle bu tutarın yaklaşık 5 trilyon TL'ye ulaşması beklenmektedir.

TÜSİAD tarafından yayınlanan Perakende Pazarının Geleceği ve Küresel Trendler raporuna göre, küresel perakende sektöründe köklü bir dönüşüm yaşanmaktadır. Tüketicilerin uygun fiyatlı, sağlıklı ve sürdürülebilirlik kapsamındaki ürünlere yönelmesiyle talep yapısının değiştiği belirtilmiştir. Fiziksel mağazalar ile dijital kanalların birleştiği omni-channel iş modellerinin önem kazandığı, yapay zeka, otomasyon, veri analitiği ve yeni ödeme yöntemlerinin müşteri deneyimini yeniden şekillendirdiği vurgulanmıştır. Raporda, dijitalleşmenin etkisiyle self-checkout, chatbot ve esnek çalışma modellerinin iş gücünü dönüştürdüğü, kadın istihdamını artırmaya yönelik stratejilerin öne çıktığı belirtilmiştir.

Perakende Güven Alt Endeksleri

Kaynak: TÜİK

Posta veya İnternet Üzerinden Yapılan Satışlar

(ma, reel, 3 aylık hareketli ort.
3 aylık % değişim)

Kaynak: TÜİK

Temel Göstergeler

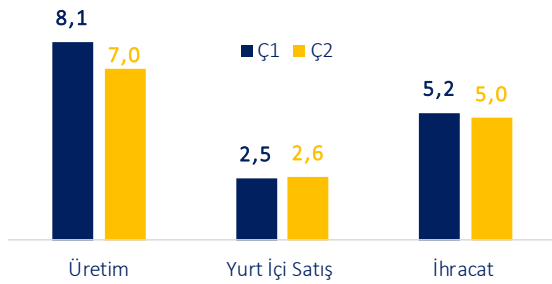
	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Satış Hacim Endeksi (reel, yıllık % değişim)	9,1	12,1	15,0	11,3	14,6	11,5	17,6	14,7
Gıda	9,5	10,7	12,1	10,7	10,0	7,5	12,4	10,0
Gıda Dışı (akaryakıt hariç)	11,6	16,2	19,6	13,2	18,4	14,4	21,6	19,1
Mobilya, beyaz eşya ve diğer	1,7	1,7	8,7	2,6	11,1	10,6	13,1	9,7
Elektronik eşya ve bilgisayar	20,3	33,7	37,3	26,1	37,6	38,5	35,3	39,1
Tekstil, giyim ve ayakkabı	1,5	1,1	5,1	3,9	-3,5	-18,2	11,3	-1,6
Eczacılık, tıbbi ürünler ve kozmetik	14,4	14,4	12,9	13,6	14,8	8,3	17,5	18,7
Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	6,9	0,5	4,2	2,0	3,7	-1,0	7,1	5,0
Perakende Ticaret Güven Endeksi (yıllık % değişim)	-4,2	-6,1	-2,1	0,3	-1,7	-4,2	-0,4	-0,3
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	3,9	4,0	4,1	4,3	4,5	4,4	4,4	4,5
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,3	1,4	1,6	1,7	1,9	1,8	1,8	1,9

Üretim (adet, yıllık % değişim)		Yurt İçi Satışlar (adet, yıllık % değişim)		KKO (%)		İhracat (adet, yıllık % değişim)	
2024	-1,7	2024	6,7	2024	75,0	2024	-3,3
2025 Ç1	-4,2	2025 Ç1	-15,3	2025 Ç1	73,6	2025 Ç1	-2,9
2025 Ç2	-12,3	2025 Ç2	0,4	2025 Ç2	73,2	2025 Ç2	-7,3

Yılın ikinci çeyreğine ait veriler, beyaz eşya sektöründe arz ve talep koşullarındaki zayıf seyrin sürdüğüne işaret etmektedir. Üretimde gözlenen düşüş bu yılın ikinci çeyreğinde %12,3 düzeyine ulaşmış; böylece sektörün üretimi 6 milyon 974 bin adet ile pandeminin ekonomik aktivite üzerindeki etkilerinin görüldüğü 2020'nin ikinci çeyreğinden bu yana en düşük seviyesinde kaydedilmiştir. İkinci çeyrekte üretim tüm ürün gruplarında gerilerken, çamaşır makinesi imalatında gözlenen %24'lük düşüş dikkat çekmiştir. Sektörün ilk 6 aylık üretimi de bir önceki yılın aynı dönemine göre %8,1 azalarak 15 milyon adet seviyesinde gerçekleşmiştir.

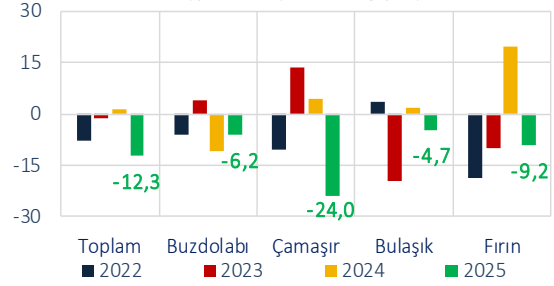
Öte yandan, yurt içinde beyaz eşya satışları ilk çeyrekteki hızlı düşüşünün ardından ikinci çeyrekte kısmen toparlanma eğilimi göstermiştir. Bu dönemde yıllık bazda bakıldığında çamaşır makinesi ve fırın satışları gerilerken, buzdolabı ve bulaşık makinesi satışları artış kaydetmiştir.

Beyaz Eşya Sektörü
(2025, milyon adet)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Beyaz Eşya Üretimi
(Ç2, adet, yıllık % değişim)

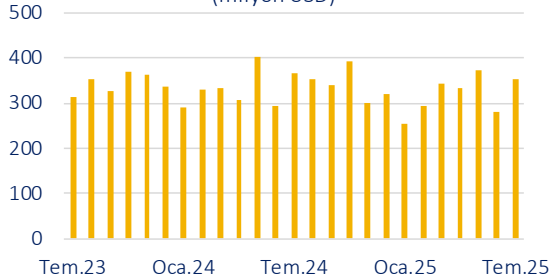

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

İkinci çeyrekte sektörde gözlenen zayıf seyrin temel nedeni olarak ihracat performansı öne çıkmaktadır. Bu dönemde adet bazında ihracat önceki çeyreğe göre %4,2, önceki yılın aynı dönemine göre de %7,3 gerilemiştir. Böylece, miktar bazında beyaz eşya ihracatı 4 milyon 980 bin ton ile son 5 yılın en düşük düzeyinde kaydedilmiştir.

Türkiye Elektrik ve Elektronik İhracatçıları Birliği (TET) verilerine göre, sektörde USD bazında ihracat ikinci çeyrekte yıllık %2 daralmıştır. Bu dönemde Almanya ve ABD'ye yönelik ihracat hızlı gerilemiştir. Aylık veriler dalgalı bir görünüm sergilemekle birlikte, AB ülkeleri başta olmak üzere ana ihraç pazarlarında dış talebin genel olarak zayıf seyretmeye devam ettiği görülmektedir.

Beyaz Eşya Sektörü İhracatı
(milyon USD)

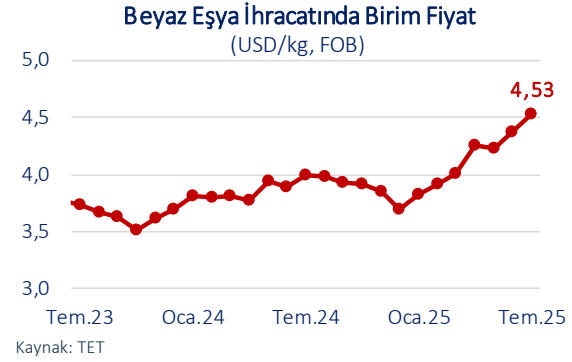
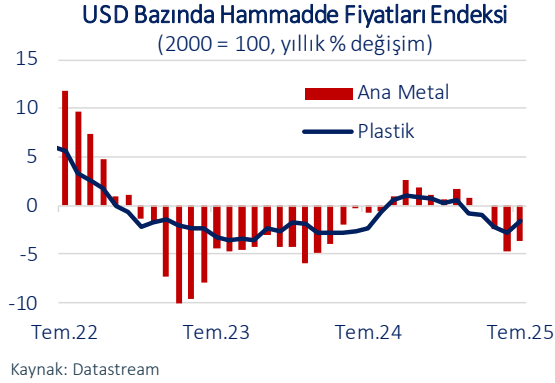

Kaynak: TET

Ülkelere Göre Beyaz Eşya İhracatı (milyon USD)

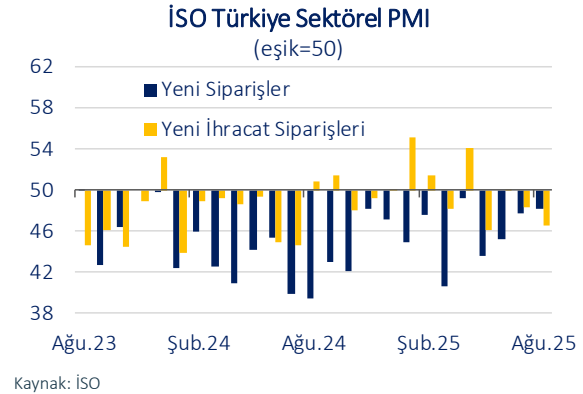
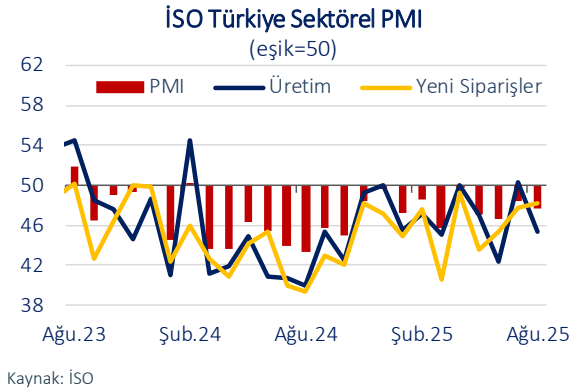
	2023 Ç2	2024 Ç2	2025 Ç2	25/24 (%)
İngiltere	135	120	125	4,9
Almanya	99	91	84	-7,6
İtalya	87	77	83	8,5
İspanya	69	69	73	6,0
Fransa	89	67	67	-0,1
ABD	39	67	61	-8,6
Diğer	528	515	492	-4,5
Toplam	1.046	1.005	986	-2,0

Kaynak: TET

Sektörde maliyetlerin yaklaşık %75'ini oluşturan temel hammaddelerin fiyatları, ikinci çeyrekte küresel ticarete ilişkin risklerin daha da artmasıyla yıllık bazda gerileme kaydetmiştir. Temmuz-Ağustos dönemine ilişkin veriler, uluslararası piyasada ana metal ve plastik fiyatlarındaki düşüşün üçüncü çeyrekte de devam edebileceğinin sinyalini vermektedir. Öte yandan, Türkiye'nin beyaz eşya ihracatında birim fiyatlar yurt içinde üretim maliyetlerinin yüksek olmasına bağlı olarak yukarı yönlü bir seyir izlemektedir.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI verilerine göre, Ağustos'ta beyaz eşyanın da yer aldığı elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe manşet PMI daralma tarafında kalırken üretim endeksi tekrar eşik değerinin altında gerilemiştir. Mayıs-Ağustos döneminde yeni siparişler endeksindeki düşüşün hız kesmesi, konut piyasasındaki olası bir hareketlenmenin de etkisiyle iç talepte kısmen toparlanma olabileceğinin sinyalini vermektedir. Diğer taraftan, eşik değerinin altına gerileyen yeni ihracat siparişleri dış talepte durgunluğu bir süre daha etkili olmaya devam edebileceğini göstermektedir.

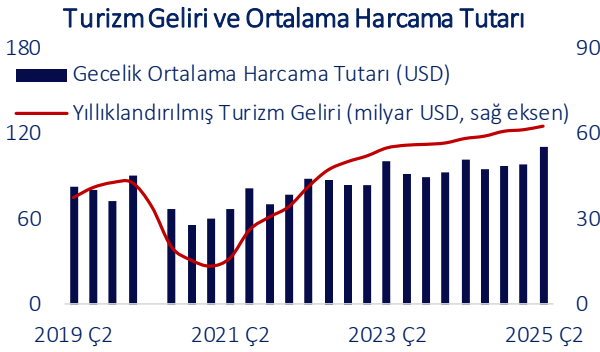
Temel Göstergeler

	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Toplam Üretim (bin adet)	7.954	7.969	7.477	8.072	6.974	2.389	2.621	1.964
Toplam Üretim (yıllık % değişim)	1,3	-3,0	-6,0	-4,2	-12,3	5,8	-23,4	-13,6
Yurt İçi Satışlar (bin adet)	2.574	2.426	2.179	2.539	2.583	929	841	813
Yurt İçi Satışlar (yıllık % değişim)	-4,2	-2,7	7,7	-15,3	0,4	6,9	-14,0	11,9
İhracat (bin adet)	5.370	5.847	5.850	5.199	4.980	1.684	1.793	1.503
İhracat (adet, yıllık % değişim)	-3,4	4,4	-8,5	-2,9	-7,3	7,1	-14,6	-11,6
İhracat (milyon USD)	1.005	1.059	1.015	892	986	334	372	280
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	-3,9	6,5	-5,3	-6,8	-2,0	8,7	-7,7	-5,3
Kapasite Kullanım Oranı (%)	76,7	74,2	74,3	73,6	73,2	74,1	73,7	71,8
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	1,8	1,9	1,9
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,7	0,9	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

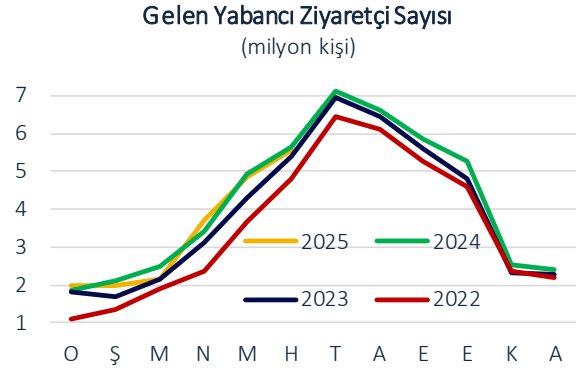
Ziyaretçi Sayısı (yıllık % değişim)		Turizm Geliri (yıllık % değişim)		Turizm Gideri (yıllık % değişim)		Turizm Faaliyeti Harcamaları* (reel, ortalama yıllık % değişim)	
2024	9,0	2024	8,3	2024	-8,2	2024	20,8
2025 Ç1	1,2	2025 Ç1	6,1	2025 Ç1	37,6	2025 Ç1	5,6
2025 Ç2	2,0	2025 Ç2	8,4	2025 Ç2	41,1	2025 Ç2	3,4

Turizm sektöründe yılın ikinci çeyreğinde yabancı ziyaretçi sayısı ile turizm gelirleri arasındaki ayrışma sürmüştür. TÜİK verilerine göre 2025 yılının ikinci çeyreğinde turizm gelirleri yıllık bazda %8,4 artış kaydederek 16,3 milyar USD seviyesine ulaşmıştır. İlgili dönemde söz konusu tutarın sadece 189 milyon USD'si (%1,2) transfer yolculardan elde edilmiştir. Öte yandan yılın ilk yedi ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı yıllık bazda %2,1 azalarak 28,4 milyon kişi seviyesinde kaydedilmiştir. Yabancı ziyaretçi sayısındaki azalışa rağmen gelirlerde yaşanan artışın bir sonucu olarak yılın ikinci çeyreğinde gecelik ortalama harcama tutarı 110 USD'ye ulaşmış ve 2014 yılından beri en yüksek seviyesinde kaydedilmiştir. Öte yandan, Nisan-Haziran döneminde turizm giderleri yıllık bazda %41,1'lik hızlı bir artışla 2,8 milyar USD seviyesine yükselmiştir.

2025 yılının Ocak-Temmuz dönemi itibarıyla ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke 3,6 milyon kişi ile Rusya olmuştur. Rusya'yı 3,4 milyon kişi ile Almanya, 2,4 milyon kişi ile İngiltere takip etmiştir. Söz konusu dönemde her üç ülkeden de ülkemize gelen ziyaretçi sayılarında yıllık bazda sırasıyla %1,3, %2,8 ve %3,5 düşüş yaşanması ise dikkat çekmiştir.

Kaynak: TÜİK

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Türkiye genelinde konaklama tesislerinde doluluk oranı 2025 yılının ilk yarısında, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puan azalarak %42,2 seviyesine gerilemiştir. Buna karşın ilgili dönemde tesise geliş sayısı %1,7 yükselerek 35,5 milyona, ortalama kalış süresi de sınırlı bir artışla 2,5 gün seviyesine yükselmiştir. Tesise geliş sayısı ve ortalama kalış süresinde artışa rağmen doluluk oranlarında yaşanan bu düşüşte, ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısındaki azalma ve konaklama tesis kapasitelerinde gerçekleşen artış etkili olmuştur.

	Gelen Turist Sayısı (milyon kişi)**			Konaklama Tesislerine Geliş Sayısı (milyon adet)**			Ortalama Kalış Süresi (gün)**		
	2024	2025	Değişim (%)	2024	2025	Değişim (%)	2024	2025	Değişim (%)
Rusya	2,69	2,61	-2,9	2,4	2,36	-2,9	3,35	3,64	8,41
Almanya	2,47	2,42	-1,8	3,3	3,08	-6,8	3,73	3,86	3,48
İngiltere	1,77	1,75	-1,2	2,0	1,86	-5,5	3,41	3,72	9,37
İran	1,44	1,36	-5,7	0,5	0,37	-32,4	2,66	2,67	0,02
Genel Toplam	21,64	21,40	-1,1	34,9	35,5	1,7	2,49	2,50	0,39

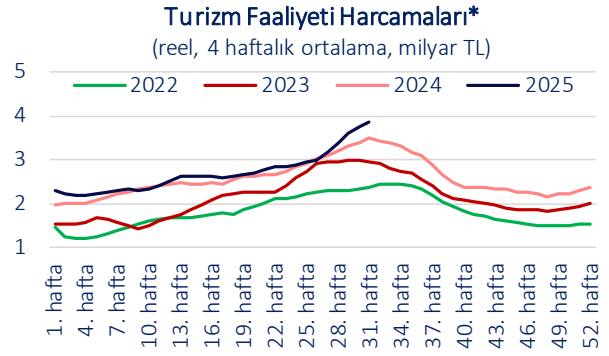
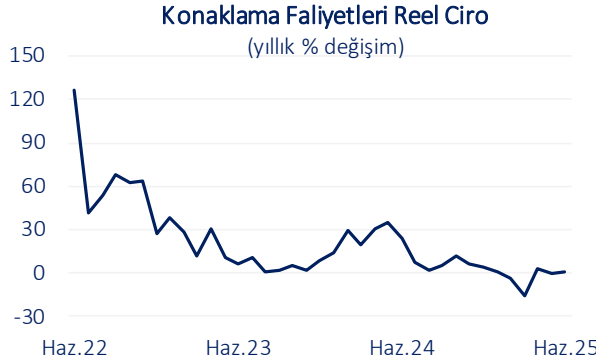
**Ocak-Haziran arası

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

TÜİK verilerine göre 2025 yılının ikinci çeyreğinde takvim etkilerinden arındırılmış konaklama faaliyetleri ciro endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %38,8 artış kaydetmiştir. İlgili TÜFE kalemi ile reelleştirildiğinde konaklama faaliyeti gösteren firmaların cirolarının reel bazda %1 civarında yükseldiği gözlenmektedir. Geçmiş ortalamalarının oldukça altında kalan bu oran sektörde faaliyet gösteren firmaların kârlılıklarının baskılandığına işaret etmektedir.

Banka ve kredi kartları ile turizmle ilişkili sektörlerden havayolları, konaklama ve seyahat acentalarına yönelik yapılan reel harcamalar 2025 yılının Nisan-Temmuz ayları arasında bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,9 artış kaydederek yükseliş ivmesini sürdürmüştür. İlgili dönemde seyahat acentaları ve havayollarına yönelik harcamalar sırasıyla %12,7 ve %15 artarken, konaklama harcamalarında %13,3'lük düşüş dikkat çekmiştir.

Turizm sektöründe geçtiğimiz sene olduğu gibi bu sene de yüksek sezonun uzaması beklenmektedir. Küresel iklim kaymasının bir neticesi olarak, Eylül, Ekim ve Kasım aylarında mevsim normallerinin üzerinde yaşanabilecek sıcaklıkların sektöre olan talebi kuvvetli tutabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, kültür, sağlık ve gastronomi turizmine yönelik çeşitlendirme çabalarının sektörün 3. ve 4. çeyrek performansını olumlu etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

Kaynak: TCMB, TÜİK

(*) TCMB tarafından yayımlanan kartlı harcamalar verileri içerisinde havayolları, konaklama ve seyahat acenteleri sektörlerine ilişkin harcama tutarları ilgili kaleme ait TÜFE verisi ile enflasyondan arındırıldıktan sonra toplulaştırılmıştır.

Temel Göstergeler

	2024			2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Gelen Ziyaretçi (bin kişi)	16.098	23.207	13.918	9.121	16.412	4.242	5.619	6.551
Yabancı Ziyaretçi (bin kişi)	14.601	20.214	11.501	6.689	14.710	3.901	5.037	5.772
Rusya (bin kişi)	2.006	2.784	1.237	601	2.008	376	745	887
Almanya (bin kişi)	1.777	2.690	1.463	572	1.851	571	597	683
İngiltere (bin kişi)	1.443	1.906	735	304	1.449	374	547	528
Turizm Geliri (milyon USD)	15.019	23.349	13.788	9.494	16.284	4.195	5.490	6.410
Turizm Geliri (yıllık % değişim)	11,8	3,9	14,8	5,6	8,4	12,7	5,1	8,1
Turizm Gideri (milyon USD)	1.956	1.874	2.131	2.448	2.760	910	858	992
Turizm Gideri (yıllık % değişim)	-3,9	-22,5	-10,4	37,6	41,1	40,6	47,3	36,6
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	4,0	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1	4,1
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,7	1,6	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0

İhracat (yıllık % değişim)		Tarım ÜFE (yıllık % değişim)		İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)		Küresel Tarımsal Emtia Fiyatları (reel, yıllık % değişim)	
2024	-1,2	2024	46,9	2024	62,6	2024	-3,7
2025 Ç1	8,3	2025 Ç1	32,2	2025 Ç1	39,0	2025 Ç1	5,0
2025 Ç2	-6,8	2025 Ç2	35,7	2025 Ç2	33,6	2025 Ç2	4,4

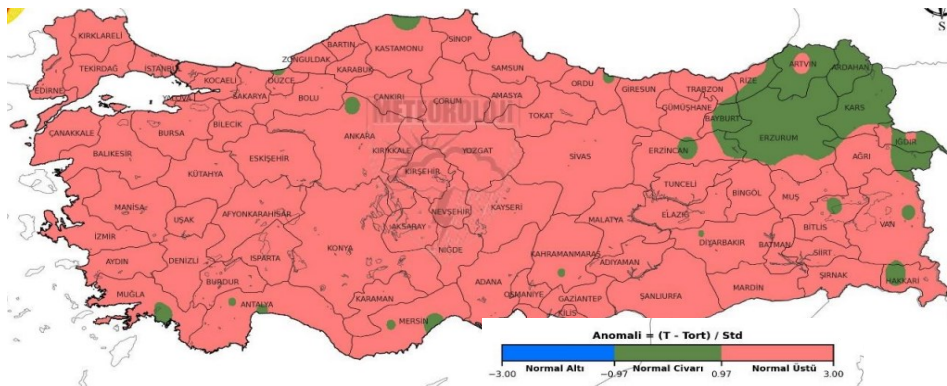
İklim koşullarının olumsuz etkileri tarımsal üretim üzerinde etkili olmaya devam etmektedir. Sektör temsilcileri, Nisan ayında gerçekleşen zirai don sebebiyle meyve başta olmak üzere tarımsal ürünlerde yaşanan rekolte kaybının, TÜİK tarafından Mayıs ayında yayımlanan 2025 yılı Bitkisel Üretim ilk tahmin verilerinin üzerinde gerçekleşmiş olabileceğine dikkat çekmektedir. Ayrıca, zirai donun bitkiye verdiği zararın mevcut dönem rekoltesinin yanı sıra bir sonraki sezonun üretimine de olumsuz yansıtacağı ve toparlanmanın zamana yayılacağı vurgulanmaktadır. Bu kapsamda, don olayından en fazla etkilenen ürünler arasında yer alan kayısı için yapılan çalışmalar, Malatya’da üretimin 2024 seviyelerini en erken 2027 yılında yakalayabileceğini göstermektedir.

Tarımsal üretim üzerinde baskı oluşturan bir diğer faktör yaz aylarında yaşanan kuraklıktır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM) verilerine göre, yurt genelinde ortalama sıcaklıklar Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında 1991-2020 ortalamalarının üzerinde kaydedilmiştir. Ayrıca, ortalama sıcaklığın neredeyse tüm bölgelerde mevsim normallerinin üzerine çıktığı ve yurt genelinde 26,9 derece olarak ölçüldüğü Temmuz ayı, son 55 yılın en sıcak Temmuz’u olarak kayıtlara geçmiştir. Öte yandan, yurt genelinde ortalama alansal yağış 1991-2020 dönemi ortalamalarının Mayıs’ta %9, Haziran’da %63 ve Temmuz’da %39 altında gerçekleşmiştir.

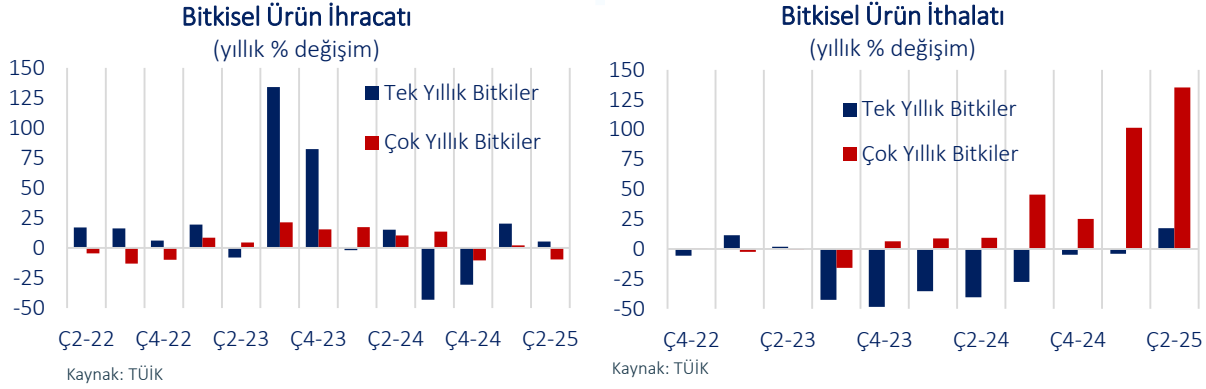
Zirai dona ek olarak kuraklığın da etkisiyle Isparta’da bu yıl elma rekoltesinin yıllık bazda %30 düşüş kaydetmesi beklenmektedir. Adana’da baraj doluluk oranının %10’lara gerilemesi ve kuraklığın Doğu Akdeniz Bölgesi’nde yoğun bir şekilde etkisini göstermesiyle turuncgillerde de rekolte kaybı derinleşmektedir. Bölgede üretimin yıllık bazda portakal ve mandalina için %30-%50 civarında, limonda da en az %50 oranında gerileyeceği öngörülmektedir.

2025 yılında en önemli tarımsal ihraç ürünlerimizden biri olan fındıkta da kayda değer rekolte kaybı yaşanmıştır. Toprak Mahsulleri Ofisi’ne (TMO) göre, yüksek kesimlerde zirai dondan zarar gören üretime daha çok deniz seviyesine yakın bölgelerde etkili olan kuraklık kaynaklı zararlar da eklendiğinde, fındık üretiminin geçen yıla göre %37 civarında azalarak 453 bin ton seviyesinde gerçekleşebileceği tahmin edilmektedir. Fındık üretiminin yaklaşık %30’unun yapıldığı Ordu’da rekolte kaybının %70’e yaklaşması, toplam üretime ilişkin tahminlerin ilerleyen dönemde aşağı yönlü revize edilebileceğine işaret etmektedir.

Ortalama Sıcaklıkların Mevsim Normallerine Göre Seviyesi, Temmuz 2025

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Tarımsal üretimde yaşanan sorunlar dış ticaret rakamlarına da yansımaktadır. Yılın ikinci çeyreğinde tarım ürünleri ihracatı yıllık bazda %6,8 gerilemiştir. Bu dönemde meyve grubunun içinde yer aldığı çok yıllık bitkilerin ihracatı %9,7 azalırken, tek yıllık bitkilerin ihracatı %5,3 artmıştır. İkinci çeyrekte tarım ürünleri ithalatında yıllık %33,9 ile çok daha belirgin bir artış kaydedilmiştir. Bu gelişmede, rekolte kaybının yanı sıra geçen seneden kaynaklanan düşük baz da etkili olmuştur. Ürün kategorilerine göre incelendiğinde, tek yıllık bitkilerin ithalatında artış %17,4 ile görece sınırlı kalırken, çok yıllık bitkilerin ithalatının %135,2 ile hızlı yükselmesi dikkat çekmiştir. Çok yıllık bitkiler içinde turunçgillerin ithalatı yaklaşık 8 katına çıkarken, üzüm ithalatı da %280 artmıştır.

Tarımsal emtia fiyatları küresel ölçekte ılımlı artışlar göstermekle birlikte, yurt içinde gerek rekolte kayıpları gerekse üretim maliyetlerinde devam eden yüksek oranlı artışlar, iç piyasada fiyatların yükselmesine neden olmaktadır. İkinci çeyrekte tarımda yıllık enflasyon ilk çeyreğe göre 3,5 puan artarken, tarımsal girdi fiyat endeksindeki yıllık artış hızlanmıştır. Bu dönemde tarımsal girdilerden özellikle gübre ile tohum ve dikim materyali fiyatlarındaki %35'lere varan artışlar öne çıkmıştır.

Nihai ürün fiyatlarına bakıldığında ise işlenmemiş gıda enflasyonunun ikinci çeyrekte yıllık bazda %33,6 ile ivme kaybettiği görülmektedir. Bu gelişmede patates hariç taze sebze fiyatlarının Mayıs ve Haziran'da aylık bazda gösterdiği düşüşler etkilidir. Söz konusu kalemde fiyat gelişmeleri Temmuz ve Ağustos'ta da yatay bir görünüm sunmuştur. Buna karşılık meyve fiyatlarındaki artış nedeniyle taze meyve ve sebze enflasyonu Ağustos itibarıyla yıllık bazda %53,3 ile halen güçlü seyretmektedir. Piyasada yapılan ilk tahminler gıda fiyatları üzerindeki yükseliş baskısının sürebileceğine işaret etmektedir. Fındık için serbest piyasada oluşacak fiyatların, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından açıklanan satın alım fiyatlarının (kg. başına Giresun kalite için 200 TL, levant fındık için 195 TL, sivri fındık için 190 TL) üzerinde olacağı tahmin edilmektedir. Zirai donun kış meyvelerini de etkilemesiyle yılın ikinci yarısında narenciye ve elma fiyatlarının da hızlı yükselmesi beklenmektedir. TCMB de, 3. Enflasyon Raporu'nda iklim koşullarının gıda fiyatlarında yukarı yönlü baskı yaratabileceğini vurgulamıştır.

Temel Göstergeler

				2025				
	Ç2	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Nisan	Mayıs	Haziran
Büyüme (reel, GSYH alt kalemi)	5,2	3,3	7,9	-2,1	-3,5	-	-	-
İhracat (milyon USD)	1.848	1.761	2.679	2.489	1.722	635	614	474
İthalat (milyon USD)	3.087	2.119	2.209	3.591	4.134	1.596	1.414	1.124
İhracat (yıllık % değişim)	20,1	-13,2	-12,2	8,3	-6,8	13,5	-10,3	-21,7
İthalat (yıllık % değişim)	-31,8	-17,5	-8,7	27,9	33,9	44,8	32,7	22,2
Tarım-ÜFE (yıllık % değişim)	58,8	34,6	39,7	32,2	35,7	29,0	50,3	44,3
Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (yıllık % değişim)	50,9	35,4	32,7	29,7	31,9	30,1	31,8	33,9
İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)	74,9	47,3	52,3	39,0	33,6	37,1	33,5	30,3
FAO Gıda Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	-5,7	-1,9	4,2	5,0	4,4	5,6	3,6	3,9
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	6,8	6,8	7,2	7,4	7,3	7,3	7,4	7,2
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler

Bölüm Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Berkay Arık

Uzman Yardımcısı

berkay.arik@isbank.com.tr

Seda Aydın Güleç

Birim Müdürü

seda.gulec@isbank.com.tr

Utkan İnam

Uzman Yardımcısı

utkan.inam@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin

Müdür Yardımcısı

asli.sat@isbank.com.tr

Oğulcan Delil

Uzman Yardımcısı

ogulcan.delil@isbank.com.tr

E. Büşra Take

Müdür Yardımcısı

busra.take@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.